Murat Moralı
bağışıdır - 2012

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ, BİRLEŞİN !

savaş yolu

14

HAFTALIK GAZETE

17 Mayıs 1979, Perşembe Yıl : I Fiyatı : 10 TL.

YAŞASIN 1 MAYIS GELENEĞİMİZ

1 MAYIS'IN DAMGASINI YİYEN İKİ HAFTA

NİSAN'ın son haftası ve Mayıs'ın ilk günleri, 1 Mayıs'ın, damgasını vurduğu günler oldu.

Altı bağımsız Bakan'ın önceki haftalarda hükümete verdikleri bir çeşit ültimatom 'dan Başbakanın ve CHP'li bakanların tekelci sermayeden, sağdan gelen istem ve zorlamalara kayıtsız, şartsız boyun eğmelerinden sonra bir hükümet bunalımına hemen yol açmayacağı anlaşılmıştı. Hükümeti düşürüp, yerine 12 Mart hükümetlerine benzer bir «milli hükümet» getirilmesini önerenler, altı bakanın tavırlarını ortaya koymalarından sonra iyice umutlanmışlardı. Ancak altı bağımsızın tüm isteklerine boyun eğilmesiyle sorun geçici olarak çözümlenmiş görününce yeni yöntemler denemek zorunda kalındı. Bir yandan provokasyon grupçuklarına sol görünümlü terör hareketleri düzenletmeye hız verildi, öte yandan CHP parlamenterlerine çengel atıldı.

CHP'den üç istifa

23 Nisan'da, CHP'li üç Doğu'lu Milletvekili Eşref Cengiz, Ramazan Yıldırım, Metin Nusaoğlu, partilerinden istifa ettiklerini açıkladılar. Üç milletvekili, sudan istifa gerekçelerinin ileri sürüldüğü açıklamalarında CHP'nin ülke sorunlarını çözmekte başarısız kalması karşısında partiden umutlarını kestiklerini söylüyorlardı.

Bu «umut kesme» olayının «zamanlanması» ise son derece ilginçti. Altı bağımsız bakanın sağdan yükselen homurtuları ve Ecevit'in bir kez daha sağa boyun eğişi hükümette önemli bir çatlak yaratmıştı. Üç milletvekilinin istifası ise CHP'nin 214 milletvekillik hassas çoğunluğunu bozuyor. CHP'nin milletvekili sayısı 211'e düşüyordu.

İstifa eden üç milletvekilinin AP Genel Başkanı ile temas kurdukları, AP ve MHP'nin bir 12 Mart «ara hükümeti» kurulabilmesi için hükümeti sıkıyönetim oylaması sırasında düşürmeyi deneyecekleri biliniyordu. Üç CHP'linin 23 Nisan gününe rastlayan istifaları hiç de basit bir tesadüf değildi ve bu tezgâhın bir parçasıydı.

İlericilik adına Sıkıyönetim destekçiliği

Sıkıyönetimin kapsamının genişletileceği ve gerekçesine, demokrasi namına ne kalmışsa onu da silip süpürecek bir gerici silah olarak «bölücülük»ün de ekleneceği belli olmuştu. CHP grubu içindeyse, genel olarak sıkıyönetimden, özel olarak da sıkıyönetimin kapsam ve gerekçesinin genişletilmesinden huzursuz olanların sayısının 70'e vardığı biliniyordu. Bunların bir bölümü kongre ve seçim hesapları yaparken bir bölümü gerçek demokratlardan oluşuyordu. Daha önceki sıkıyönetim uzatılması görüşmeleri ve oylaması sırasında, grupta 60 kadar CHP'li parlamenter sıkıyönetim aleyhine oy kullanmış, birkaçı da sıkıyönetim oylamasında bulunmamıştı. Oysa bu defa durum farklıydı. CHP'li bazı parlamenterlerin sıkıyönetimin devamı aleyhinde oy kullanmaları Milli Güvenlik Kurulu'nun önerdiği ve hükümetin benimsediği, sıkıyönetimin altı Doğu iline de genişletilerek uzatılması kararının Meclis'ten geçmemesine yol açabilirdi. AP, kendi planlarını uygulayabilmek için sıkıyönetimin uzatılmasına olumsuz oy kullanacağını açıklamış. MSP benzer bir tavır takınmış, ordu ile iyi ilişkiler kurmaya ve askerlere sevimli görünmeye gayret eden MHP ise durumu kollar bir tavır almıştı. Yine AP, sıkıyönetim oylamasını bir güven oyu sayılabileceğini hissettiriyordu.

Böyle bir ortamda 24 Nisan'da toplanan CHP ortak grubunda, soru sıkıyönetim uzatılsın mı, uzatılmasın mı biçiminde değil, hükümet düşsün mü kalsın mı biçiminde ortaya kondu. CHP'nin herzamanki «alternatifsizlik» şantajı yeniden gündeme getirildi. Ve genişletilmiş sıkıyönetime oy vermek, sıkıyönetimden yana olmak bir çeşit «ilericilik» kılıfına büründürüldü.

Sağ sosyal demokrasi bir kez daha kavramları ve politikaları tepetaklak ediyor. AP'nin kurduğu tuzak ve güttüğü hesap demokratik adımlarla boşa çıkarılacağına, demokrasiyi biraz daha kemirme yolu seçiliyordu.

Sıkıyönetimin uzatılması bir güvenoyuna dönüştürülürse ve uzatma kararı Meclisten çıkmazsa hükümet düşecek, sıkıyönetimde kalkacaktı. De Demirel birden demokrat mı kesilmişti peki? kuşkusuz hayır. Demirel sıkıyönetimden aslında çok hoşlanıyordu. Ama hükümet düşecek olursa, kurulacak yeni «milli birlik» veya «geniş tabanlı» hükümetin getireceği sıkıyönetimin kendi plan ve çıkarlarına daha elverişli ve yararlı olacağı görüşündeydi. Bu konuda MHP ile pazarlıklar yapılmıştı. MHP bir yandan 67 ilde sıkıyönetim isterken öte yandan «daha iyi bir sıkıyönetim» için bu türden pazarlıklar içindeydi.

Bu hesabı Ankara'da, Sıkıyönetim mahkemelerinde yargılanmakta olan faşist katilin avukatı, tahliye talebinde, **«efendim nasıl olsa birkaçgün sonra hükümet düşecek, sıkıyönetim kalkacak, daha sonra farklı bir sıkıyönetim gelecek»** sözleriyle açıklıyordu.

Sıkıyönetim yaygınlaştırılıyor

Bu hesaplara, tezgâhlara rağmen, «aman hükümet düşer» şantajının gölgesi altında sıkıyönetimin iki ay daha uzatılması, Adıyaman, Hakkari, Mardin, Siirt, Tunceli, Diyarbakır, illerine yaygınlaştırılması ve gerekçesine «bölücülük»ün eklenmesi Meclis'te kabul edildi. Hemen ardından, an bile geçirilmeksizin, sıkıyönetim ilân edilen Doğu illerinde egemen sınıfların terörü daha da azgınlaştırıldı. Sıkıyönetimin uzatıldığı 26 Nisan günü maocu Aydınlık gazetesinin sekiz sütuna çektiği manşette, Pekin borazanı ve Demirel'in yeni ve pek yakın müttefiki Doğu Perinçek, Metin Toker'lerden, Erim'lere, tekelci-sermayeden «güçlü devlet» özlemcilerine kadar, tüm gericilik güçlerinin görüşü olan «milli Birlik Hükümeti» önerisini getiriyor ve böyle bir hükümetin önüne ilk hedef olarak «Rusya'ya ve MHP terörüne karşı mücadele»yi koyuyordu. MHP terörüne karşı mücadele diğer sermaye ve emperyalizm sözcülerinin pek kullanmadıkları bir kavram olsa da, aradaki bağı gizlemek için o kadarcık da şaşırtmaca olmasa mıydı artık

Yeni hesap : 1 Mayıs

Hükümet sıkıyönetim oylamasında da düşmedi. Ancak çoğunluğu kaybetmişti ve sallantıdaydı. 1 MAYIS'a böyle bir ortamda yaklaşıldı. Faşist tırmanışı faşizme dönüştürmeyi özleyen kimileri için 1 Mayıs bulunmaz fırsattı. Ordu içinden bir darbe söylentilerinin yabancı gazetelerde görüldüğü bir dönemde, büyük olaylara ve kan dökülmesine neden olacak bir 1 MAYIS hem hükümeti götürür, hem de faşizmi yaklaştırabilirdi.

1 Mayıs'ta İstanbul sokaklarında sokağa çıkma yasağıyla birlikte olağanüstü güvenlik önlemleri vardı.

En gerici, en şoven, faşizme en yakın çevrelerin ve ajanlarının 1 MAYIS tertipleri buydu.

DİSK yönetimi 1 Mayıs tartışmasını bu ortamda açtı. Ve daha ilk andan, 1 Mayıs'ı İstanbulda kutlamaya gerçekte niyetli olmadığını, çeşitli uzlaşmacı davranışlarını dengeleyebilmek için keskin . gösterisinde bulunduğunu, çeşitli davranışlarıyla gösterdi.

İstanbul sıkıyönetim komutanlığının 1 MAYIS'ın kutlanmasını yasaklama kararından sonra 27 Nisan'da bir bildiri yayınlayan DİSK Genel başkanı Baştürk «Herşeye rağmen işçileri 1 Mayıs'ta 1 MAYIS meydanında kutlamaya» çağırırken, ortada ne 1 Mayıs'ın bu yeni koşullarda kutlanabilmesi için bir program ve düzenleme, ne ilerici güçler arasında zorunlu diyalog ve ne de DİSK yöneticilerinde «niyet» vardı.

1 MAYIS'ın yığınsal olarak kutlanamaması tehlikesi karşısında, ilericiler, demokratlar, işçiler, DİSK'ten bir süre önce ihraç edilen üç sendika ve bazı DİSK sendikalarıyla çeşitli demokratik kuruluşlar 1 Mayıs'ı İzmir'de yığınsal olarak kutlama kararı aldılar. Böylece faşizan güçlerin hesabı ve oyunu bir yerinden bozulmuş oluyordu.

Kimler Taksim'de olacaktı ?

27 Nisan'da, Baştürk, «1 Mayıs'ta yönetim kurulu üyeleriyle birlikte Taksim'de olacağız» dedi. Aynı gün Intercontinental otelinde Baştürk için 30 Nisan gecesi hesabıyla yer ayırtılmıştı. Baştürk ve DİSK yönetimi baştan beri lâfta kutlamaktan başka birşey yapmadıkları 1 Mayıstan çoktan vazgeçmişler, hiç değilse görünüşü kurtarma telaşına düşmüşlerdi.

Nitekim Baştürk'ün göz altına alındıktan sonra gazetelerde çıkan 1 Mayıs günü için hazırlanmış olan demecindeki **«1 Mayıs'ta amacımıza ulaştık»** sözü tabansız DİSK yönetiminin amacını açıklamaya yeterliydi. 1 Mayıs günü Taksim'de asker ve terör vardı.

İki « 1 Mayıs »

1 Mayıs 1979 İzmirde tüm engellemelere rağmen onbinlerin katılmasıyla kutlandı. En küçük bir olay çıkmadan. Böylece faşist güçlerin hesapları İzmirde boşa çıkarıldı. 1 Mayıs'ta, İstanbul'da 1 MAYIS Alanının tanklara, panzerlere, demokrasi düşmanlığına terkedilmesinin gerçek sorumluları İzmir'de yoktular.

O sabah, terör havası estiren askeri birliklerden başka kimselerin sokaklarında dolaşmadığı, 4 milyonun evlerine hapsedildiği İstanbulda, faşist ve faşizme yakın tüm gericilik güçlerinin keyiflerinden yanlarına varılmıyordu. Bunların sözcülerinden Tercüman gazetesi «Huzur Namlunun Ucunda» manşetini atarken ve devlet kurtarıldığı için memnuniyetini belirtirken, Son Havadis gazetesi İstanbul Sıkıyöne -

ONBİNLER, İŞÇİ SINIFININ 1 MAYIS GELENEĞİNİ İZMİR'DE SÜRDÜRDÜ.

tim Komutanına «Bravo» diyordu.

Baskı ve terör tırmanıyor

1 Mayıs günü, DİSK yöneticilerinin politikasının kuyruğuna takılan ve bu yanlış tutumun kaçınılmaz sonucu olarak bazı eylemlere giren TİP yöneticileri Merter'de sembolik bir protesto gösterisi yaptılar. Başlarında Behice Boran'ın bulunduğu 300 kadar TİP'li Merter'de, DİSK binasına yürüdü ve burada polis ve sıkıyönetim tarafından durduruldu. Protesto gösterisine katılanlara polis cop la saldırdı. Ağır şekilde tartakladı ve dövdü. Daha sonra göstericilerin tümü gözaltına alındı. İstanbulun çeşitli bölgelerinde küçük grup çukların yaptıkları protesto gösterileri sırasında benzeri olaylar meydana geldi. O gün sadece İstanbul'da bine yakın kişi gözaltına alındı.

DİSK yöneticileri daha 29 Nisan'da gözaltına alınmışlardı.

İzmir'e 1 Mayıs'a gitmek isterken yolda tutuklananlar la birlikte, 1 Mayıs'ta gözaltına alınanların sayısı 1700'ü aştı.

Dernekler birbiri ardına kapanır ve aranırken, hiç bir suç öğesine rastlanmayan dernek ve kuruluşların yöneticileri, hatta binada bulunanlar bile sıkıyönetime götürüldü. Sendikalar, dernekler, demokratik örgütler yayınevleri, TİP binaları basıldı, arandı. 1 Mayıs'ta İstanbul tam bir işgal edilmiş kent görünümündeydi.

DİSK ve TİP yöneticilerinin tutuklanması, TSİP ve Vatan Partisi Genel Başkanlarının gözaltına alınmaları daha sonra serbest bırakılmaları, 1700 kadar 1 MAYIS tutuklusu, çeşitli engellemeler, işkenceler, dünya ve Türkiye demokratik kamuoyunun büyük tepkisini çekerken,. kendisine DİSK ve TİP yöneticilerinin tutuklanmaları özellikle TİP yöneticilerinin hırpalanmaları konusun da sorular yöneltilen Başbakan Ecevit, eskiden Demirelden duymaya alışılmış bir cevap veriyordu: **«Bazı ufak tefek olaylar olmuş olabilir.»**

Sorumlu kim ve CHP'nin kaderi

Bütün bu gelişmeler olurken, faşizan baskı ve terör, Şili'yi andıran tutuklama ve toplamalar sürerken Başbakan ve Hükümet adeta taraf-sız gözlemciler pozundaydılar.

Ecevit **«Sıkıyönetim kararlarını mutlaka uygular»** diyor. 1 Mayıs'ın İstanbul'da yasaklanmasını ve İstanbul'un 1 Mayıs'ta ölü şehir haline sokulmasını hükümet sorunu gibi görmüyor olup bitenlerin dışında bir tavır takınıyordu. Oysa bu tavır k ınseleri yanıltamaz, kandıramazdı. Sıkıyönetimden ve onun tüm uygulamalarından tek ve gerçek sorumlu hükümet ve Başbakandı. Sıkıyönetimin terörcü uygulamalarının, kısacası sıkıyönetimin kimlere yaradığının en güzel göstergesi ise, gerçek amaçları suskunluk, ölü kentler, konuşmayan, düşünmeyen, haksızlıklara tepki göstermeyen, haklarını istemeyen insanlar olan faşistlerin sesi Hergün gazetesinin 1 Mayıs günkü manşetiydi. Hergün, «Heryerde sükûnet var» diye seviniyor ve «Ordumuza güveniyoruz, O komünizme geçit vermez» diyordu.

Olup bitenler, kongre telaşı içindeki CHP'de yüzeye yansımayan ama içten içe kaynayan bir fırtına yarattı.

Mayıs'ın ilk hafta sonunda birbirini izleyen CHP il kongrelerinde, örgütün temel sorunları ve ideolojik konum değil, grup ve kişi çekişmeleri yansıdı. Bu arada Topuz ve Baykal muhalefetlerinin Genel Merkezcilere karşı başarı kazandıkları görüldü. Ama görülen bir başka olay CHP içindeki üç grubun üçünün de CHP'nin geleceğinin gerçek belirleyicisi olan ideolojik netlik ve sınıfsal konum açısından birbirlerinden fazla farklı olmadıklarıydı.

Topuz kanadının İstanbul il başkanı Erol Ünal, il çalışma raporundan alınma bir cümle ile, genel merkeze karşı en güçlü muhalefet olarak görünen Topuzcuların Türkiye demokrasi cephesine ve kendi soluna bakışını şöyle özetledi. Ünal, başarılarını anlatırken **«DİSK içindeki ilerlemeci hareketin çözümünde, kongrede, büyük rol oynadık, başarılı olduk»** dedi. Böylece CHP sağ kanadının DİSK'in içişlerine nasıl karıştığını ağzıyla itiraf ederken, kendi soluna ve işçi sınıfının siyasal örgütlenmesine karşı düşmanlık tavrını da açıklamış oluyordu.

Ve hiç eksik olmayan misafir IMF

Bu kargaşa arasında, IMF geçtiğimiz günlerde yine Türkiye'ye misafir oldu. Yüz kere kırılıp bin kere yeniden doğan «IMF umudu» bir kez daha kırılır gibi görünüyor. IMF'den beklenen yardım yine gelmiyor. Bu arada geçtiğimiz hafta IMF çıkmazından hiç bağımsız olmayan bir ziyaret de ABD Dışişleri Bakan yardımcısı Christopher'in Ankara'ya gelişiydi.

Christopher, IMF yardımına karşı üs garantisi ve süreklilği pazarlığı yaptı.

Ekonomik çıkmaz tüm şiddetiyle sürerken, sosyal demokrasiye bağlanan umutlar birer birer sönerken, CHP'nin Millet Meclisi'ndeki üye sayısının 211'e düşmesiyle hükümetin 226'yı bulamayacağını, bağımsızlarla birlikte ancak 223 oya sahip olduğunu hesaplayan AP-MHP-MSP muhalefeti hükümeti düşürmek üzere gensoru üzerine gensoru dayama hazırlığı içindeydi.

yorum

DEVRİMCİ POLİTİKA

BUNALIMDAN çıkış yolu konusunda görüşler birbirinden ayrılmaktadır. Bu konuda başlıca üç politik eğilim belirmektedir. Bu eğilimlerin sınıfsal temelleri değişiktir ve üç ayrı toplumsal güce uygun düşmektedir. Bu eğilimler, aynı zamanda, ideolojik içerikleri ile de birbirlerinden ayırdedilebilir.

EMPERYALİZMİN, yerli tekellerin, gerici burjuvazinin amacı ekonomik bunalımı çözmek adı altında emperyalizme bağımlı kapitalist sömürü düzenini yakın bir çöküşten kurtarmak, bu kaçınılmaz çöküşü «ertelemek», soygun düzeninin işleyişinde görece bir «istikrar» sağlamaktır. Bu sömürücü ve talancı güçler bugün halkın karşısına, emperyalizme, NATO'ya bağımlılığı daha da katmerleştirmek, IMF'lere, Ortak Pazar'lara tam ve kesin teslimiyet, kemerleri sıkmak, işçi sınıfı ve emekçi yığınlar üzerindeki sömürüyü büyük ölçüde yoğunlaştırmak, işçi sınıfının yaşam düzeyini yalnızca görecell olarak değil, mutlak olarak da düşürmek politikası ile çıkıyorlar.

POLİTİK alanda ise bu güçlerin izlediği tutum, CHP ağırlıklı hükümeti yukarıdaki amaçları doğrultusunda gittiği yere kadar yöneltmek ve kullanmak, daha sonra da yıllardan beri ideolojik ve politik ortamını hazırlamaya çalıştıkları «geniş tabanlı hükümet» biçimlerini öne çıkarmaktır. Bu arada, sınıfsal egemenliklerini sürdürmek için başka seçenekleri tükendiğinde başvurabilecekleri faşist askersel bir darbenin plan ve hazırlıklarını yapıyorlar. Tek sözle, bu güçler, her alanda baskı, zorbalık ve gericiliği koyulaştırıyorlar.

İKİNCİ eğilim, sınıfsal temelde, esas olarak küçük burjuvazi ve burjuvazi ile sınıf uzlaşmacılığını savunan kesimler tarafından temsil ediliyor. Bu eğilim tek ve türdeş bir politik akım olarak belirmemekte, doğal olarak kendi içinde değişik yaklaşım ve görüşleri, grup ve çevreleri barındırmaktadır.

BU EĞİLİMİN izlediği politikanın en özlü anlatımı şudur: «Bugün bu hükümetten daha ileri başka bir seçenek yoktur. Temel görev, bu hükümeti gericilik karşısında korumak ve ona ileri adım attırmaktır.»

BU EĞİLİMİN en açık ve ısrarlı temsilcileri, sınıf uzlaşmacılığını, burjuvazi ile sınıf işbirliğini temel alan, proletaryanın devrimci hareketinden, devrimden korkan açık oportünistler dir. Lenin, böylelerine, kimliklerini ve görüşlerini açıkça savundukları için «namuslu» oportünistler der. «Fazla ileri gitmeyelim, bu hükümetten ancak yapabileceği kadar isteyelim, sonra faşizm gelir» türünden görüşlerle, yığınların savaşım gücüne güvensizlik tohumları eken, eylemsizliği ve yılgınlığı politika yapan, yığınların gözüne kül serpen, bunlardır.

EMPERYALİZM, işbirlikçi büyük burjuvazi, reformcu düşlerle oyalananları büyük ölçüde teslim almıştır. Reformcu düşlerin kısa sürede iflas etmesi karşısında, bir kısım burjuva reformistleri ve sınıf uzlaşmacı oportünistler, bugün de, «bu hükümet gerçek bir CHP hükümeti değil ki» gibi görüşlere sığınarak, bu görüşlerini hükümetin desteklenmesi politikasına dayanak yapmaya çalışıyorlar.

NİYETLERİ ne olursa olsun, izledikleri politika ve yöntemlerle nesnel olarak bu eğilimin politikası ile buluşan sosyalistler de vardır. Bunlar, «biz 1981' de iktidara aday değiliz» diyerek burjuva hükümetleri için öneri, planlar hazırlamakta, devrim hedefini çok uzak, bilinmeyen bir geleceğe atarak burjuvazinin yönetiminde uzun bir «demokratikleşme» dönemini öngörmektedirler. Böyleleri, devrim durumu olasılığını azımsayarak bilinmeyen bir tarihe ertleyerek halkın yığınsal örgütlenmesi ve direnişini içeren günün koşullarına uygun örgüt biçimlerini karalama yoluna gidiyor, burjuvaziye ileri adım attırma politikasını başa alıyorlar. Bu tutum, işçi sınıfı hareketi içinde burjuvazinin politikasına sığınmak anlamına geliyor.

DEVRİMCİ bir ruhla, yığınsal olarak İzmir'de yapılan 1 Mayıs gösterileri, sallantılı küçük burjuva çevrelerinin, burjuva reformistlerinin ve işçi sınıfı içindeki burjuva ajanlarının gerçek yüzlerini bir kez daha gün ışığına çıkardı. 1 Mayıs, ayrıca, devrimci yığın savaşımı ve komünistler, sosyalistler, ilerici sosyal demokratlar arasındaki savaş birliğini güçlendirme politikası yerine, bireysel çıkış lar yolundan yürüyen kimi önyargılı sosyalist çevrelerin burjuvazinin artan saldırısı karşısında içine düştükleri şaşkınlığı ve paniği de gösterdi.

YIĞINLAR arasında artan hoşnutsuzluğun yığın savaşlarına dönüşmesinin önündeki başlıca engelleri oluşturan bu görüşlere ve tutumlara karşı aman sız bir ideolojik savaşım yürütmek gerekiyor.

ÜÇÜNCÜ politik eğilim, işçi sınıfı ve onun devrimci partisinin yürüttüğü savaşta kendisini gösteriyor. **Bu politika, güncel sorunların çözümü sırasında yığınları devrime hazırlama** politikasıdır.

İŞÇİ sınıfı erke yalnızca aday değil, aynı zamanda taliptir. Savaş bunun içindir. Bunalımdan çıkışın tek devrimci yolu, işçi sınıfının hegemonyasında halkın devrimci erkini kurmaktır; sosyalizme açılan ileri demokratik devrimdir. Yığınlara bu amacı mal etmek, onlara kendi deneyleri ile devrim zorunluluğunu göstermek, yığınların devrimci ruhunu alevlendirmek ve halkın direnişinin başında yer almaktır. İşçi sınıfının birliği, işçi-köylü bağlaşıklığı temelinde tüm demokratik güçlerin eylem ve cephe birliğini politik alanda ana etken yapmaktır.

SINIF savaşında, daha iyi olanaklar, daha elverişli zamanlar kendiliğinden gelmez. Daha iyi zamanlar için umutlu bir bekleyiş, kaderci ve teslimiyetçi bir tutum olur. Lenin, «yığınlarla bağlarımız konusunda yaygın olan kötümserliğin ardında çoğu kez devrimci proletaryanın rolü ile ilgili burjuva fikirlerinin gizlendiği unutulmamalıdır» der.

İÇİNDE bulunduğumuz ortamda tehlike ve gerici-faşist tehditler büyüyor. Emperyalizm baskısını arttırıyor, faşizm üsteliyor. Ama, aynı zamanda, bu ortamın işçi sınıfının devrimci hareketi için yarattığı olanak ve tarihsel perspektifler de büyüktür. Unutmamamız gereken temel gerçek budur.

1 Mayıs 1979'un

1 Mayıs 1979'da egemen sınıfları, faşist güçleri gerileten, yine işçi sınıfı ve onun politik örgütünün doğru devrimci çizgisi oldu

BU yıl 1 Mayıs, sınıf çelişkilerinin ve savaşımının keskinleşmesinin yeni biçimlerine sahne oldu. 1976'dan bu yana her 1 Mayıs'ta yeni ve güçlü darbe yiyen egemen sınıflar, bu yıl da, 1 Mayıs'ın kutlanmasını engellemek için her yola baş vurdular. Ama 1 Mayıs engellenemedi. İşçi sınıfının uluslararası birlik, savaşım da yanışma günü, en güç koşullar ve baskılar altında, gene yığınsal olarak kutlandı.

Ne var ki, bu somut kazanımların yanısıra 1979 1 Mayıs'ı, ilerici güçler arasında kimi tartışmalara ve görüş ayrılıklarına neden oldu. 1 Mayıs'ın özünü iyi kavrayamayan kimi çevreler yanlış tutumlar içine girerek, 1 Mayıs'ın daha yığınsal ve tüm ilerici güçleri ortak savaşımda birleştirici bir biçimde kutlanmasına engel oldular. 1 Mayıs sonrasında da, yanlış hesaplar Bağdat'tan dönüp elleri böğürlerinde kalınca, İzmir'de kutlanan 1 Mayıs'ı tahrifatla, yalan yanlış haberle, keskin lafazanlıkla karalamaya kalkıştılar.

1 MAYIS SINIF SAVAŞIMININ SOMUT GÖREVLERİNDEN SOYUTLANAMAZ

1 Mayıs'ın kutlanması işçi sınıfının hiçbir zaman ödün vermeyeceği bir konudur. Ama 1 Mayıs soyut bir kutlamadan ibaret değildir. 1 Mayıs, öncelikle sınıf savaşımının bir anı, bir biçimidir.

1 Mayıs Türkiye koşullarında, faşizme, emperyalizme, işbirlikçi tekelci burjuvaziye karşı bir savaşımdır. Bu nedenle 1 Mayıs kutlamaları, sınıf savaşımının içinde bulunulan aşamadaki görevlerine, sınıf savaşımının strateji ve taktiklerine bağlıdır. 1 Mayıs kutlaması, Türkiye somutunda, işçi sınıfının ve bağlaşıklarının devrim hedefine doğru giden yolda attıkları bir adımdır. Bu somut koşullardan ve hedeften soyutlandı mı, 1 Mayıs sıradan bir kutlamaya ve gövde gösterisine dönüşü verir.

Bugün her devrimci, ilerici çaba, her eylem, her kutlama, kısaca her devrimci girişim önce bu amacı: yığın savaşımının geliştirilmesi amacını gözetmek zorundadır.

İstanbul'da sembolik protestolar bile şiddetle bastırıldı.

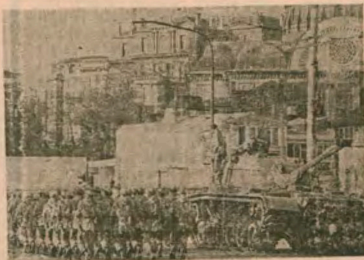
DOĞRU İLE YANLIŞIN AYRIM NOKTASI

1 Mayıs kutlamasını bu açıdan ele almak gerekiyordu. Sorun salt 1 Mayıs'ın kutlanması, gövde gösterisi değil, 1 Mayıs'ın yığın eylemini yükseltici, tüm ilerici demokratik güçlerin ortak savaşımını güçlendirici bir biçimde kutlanmasıydı. Doğru ve yanlış çizgiler arasındaki ayrım, işte tam bu noktada ortaya çıktı.

Bu noktada, «yanlış»ın boy atmasında DİSK yöneticilerinin tavrı büyük rol oynadı. 1 Mayıs'a bir buçuk ay kala, DİSK'in en savaşkan ve en güçlü sendikalarını Konfederasyondan ihraç edenlerin, sınıf savaşımıyla, işçi sınıfının tarihsel görevleri ve sonuçsal hedefiyle uzaktan yakından ilgileri yoktu. 1976'da, 1 Mayıs'lar üzerindeki burjuva yasağını yıkan şanlı 1976 kutlamasının getirdiği, 1 Mayıs'lara DİSK'in öncülük etmesi ilkesinin kendilerine sağladığı olanakları, bu kişiler, 1 Mayıs'ın yığınsal, günün görevlerine uygun kutlanmasının engellenmesinde kullandılar.

Ortamın koşullarında, sıkıyönetimin genişletilerek uzatılacağı, 1 Mayıs üzerinde ciddi baskılar uygulanmak isteneceği daha baştan belliydi. Bu koşullara rağmen, 1 Mayıs'ı İstanbul'da yığınsal biçimde kutlamanın olanakları vardı. Bu dönemin koşullarına uygun bir çalışma, herşeyden önce de demokrasi güçlerinin egemen güçleri geriletebilecek birliğinin, eylemin vazgeçilmez koşulu olan **yığınsallığının** sağlanmasını; bu yığınsallığın sağlanabilmesi için de, yığınların güvenebileceği, egemen güçlerin ise önünde geri çekilecekleri **kollektif, güvenilir liderliği** gerektiriyordu. «1 Mayıs'ı kutlayacağız da kutlayacağızdan öteye gitmeyen hazırlıksız ve lafta kaldığı egemen çevrelerce de iyi bilinen bir direnme, kendi örgütlerinin tabanında kopmuş, kendi örgütlerini bile peşlerinde sürükleyemeyen tabansız DİSK yöneticilerinden geldi mi egemen güçlerin faşizm özlemcilerinin, tekelcilerin işi kolaylaşmış oluyordu.

DİSK yöneticileri bir yandan 1 Mayıs konusunda en keskin demeçleri verirlerken hiçbir ciddi hazırlık içine girmediler. Geçen yılların olağan koşullarının hazırlıkları bile yapılmadı. İşin, sadece davetiye dağıtmak, duyuru yapmak gibi yüzeyden ve gösterişsel yanlarına hız verildi. Sınıf sendikaları, hazırlıklar için DİSK yönetimine somut önerilerde bulundular. Öncelikle, tüm ilerici sendika, meslek kuruluşu, dernek ve partilerin biraraya getirilmesini, 1 Mayıs kutlaması etrafında böyle geniş bir cephe, bir platform oluşturulmasını önerdiler. Ön hazırlıkların ayrıntılı planlanmasını ve görev bölümü yapılmasını, tüm bu çalışmalar için kollektif bir önderlik oluşturulmasını önerdiler. 1 Mayıs 1979 kutlaması gibi tarihsel açıdan önemli bir eylemde, gerçekten de, tüm ilerici kesimlerin güvenini kazanabilecek, tümünü temsil edebilecek, kollektif bir yürütmeye, bir önderliğe ihtiyaç ve zorunluluk vardı. 1 Mayıs'ın İstanbul'da kutlanamamasının, İstanbul'da egemen sınıfların dayatmalarının yığınsal olarak aşılamamasının temelinde böyle bir önderliğin oluşturulamaması vardır. Böyle bir önderlik altında, tüm ilerici güçlerin birliğini sağlamak ve baskıları aşmak olanaklıyken, DİSK yöneticileri buna yanaşmadılar.

İş konusunda önerilerin hiçbirine aldırmayan, hazırlıkları ciddiye almayan DİSK yöneticileri, lâf konusunda alışılmamış bir tutum içine girdiler. 1 Mayıs'a on gün kala, daha ortada hâlâ hiçbir somut ve sonuç alıcı hazırlık yokken, birden ardarda sert demeçler vermeye başladılar. **«Ne pahasına olursa olsun 1 Mayıs'ı İstanbul'da 1 Mayıs alanında kutlayacağız»** diyorlar ve başka illerde kutlanmasına kesinlikle karşı çıkıyorlardı. Oysa daha önceden DİSK'in kutlama izni için sıkıyönetimin olmadığı bazı illerin yetkili makamlarına başvurduğu bilinmekteydi. DİSK yöneticilerinin son anlardaki bu keskin tavırlarının temelinde yatan neden ise, daha o zamandan biliniyordu. Onlar aslında yığınsal bir kutlamadan çoktan vazgeçmişlerdi. Diğer illerde, örneğin İzmir'de yapılacak bir kutlamanın ise, kendi tabansızlıklarını gösterirken, Türkiye işçi sınıfının politik örgütünün gücünü de ortaya sereceği, kendilerinin silineceği gibi sınıfsal değil kişisel hesaplar içindeydiler.

DİSK YÖNETİCİLERİ'nin AMAÇI NEYDİ? SONUÇ NE OLDU?

Tabansız DİSK yöneticileri goşizan çıkışlarıyla yeniden güç kazanmayı amaçlıyorlardı. Bir süredir üzerlerinde toplanmış olan «uzlaşmacılık damgasından, böylece devrimci lafazanlık ve keskin görünümlerle kurtulabileceklerini sanıyorlardı. Ama aslında gerici güçler için eşi bulunmaz bir provokasyon ortamı yaratırken, sonunda baskıyı görünce «sol» çıkışlardan en sağ teslimiyetçi konumlara düştüler.

15 Nisan günü Olevis sendikasının Marmara şubesinin genel kurulunda Genel Sekreter Fehmi Işıklar **«100 bin kişi hapse de girse 1 Mayıs'ı 1 Mayıs Alanında kutlayacağız Ecevit bizden daha mı kahraman»** diyordu. Sonraki günlerde, bu «kahramanlık» devam etti. 26 Nisan'da sıkıyönetim 1 Mayıs'ı İstanbul'da yasakladığını ilan edince, DİSK Genel Başkanı Baştürk, 27 Nisan'da verdiği demeçte, yığınsal 1 Mayıs kutlamasından hiç söz etmeden **«DİSK asla işçilerle askerleri karşı karşıya getirme niyetinde değildir»** diyerek teslim bayrağını çekiyor, **«1 Mayıs günü arkadaşlarımla 1 Mayıs alanında olacağım»** demekle yetiniyordu. 30 Nisan günü ise DİSK yönetiminin açıklamasında **«Yarın işçiler askerlerle karşı karşıya gelmeyecek»** deniyordu. Yani, başta mangalda kül bırakmayanlar, sonunda **«Herkes evinde otursun»**dan başka birşey diyemez hale geliyorlar; Olsa olsa bu kadar «yiğitlik»ten sonra tam bir çöküş içinde görünmemek için Intercontinantal'da ayırtılmış odalardan Taksim alanına kadar üç beş kişi yürümeyi planlıyorlardı.

DİSK yönetiminin tutumu, bir dizi olumsuz sonucu birlikte getirdi. Bu tutum hem 1 Mayıs'ın İstanbul'da kutlanmasını önledi, hem de İstanbul'da tam bir askersel darbe provası yapılmasına gerekçe hazırladı.

Öteyandan DİSK yöneticilerinin tavrı İzmir'deki ve diğer illerdeki kutlamaların daha da yığınsal olmasını önledi. Tabansız yöneticiler tabana yasak koyarak 1 Mayıs'a katılmaları engellediler. Buna rağmen DİSK sendikalarına üye pekçok işçi, tüm engellere rağmen 1 Mayıs'ta İzmir'e koştu.

DİSK yönetimindeki sendika bürokratlarının tutumu, kamuoyunu 1 Mayıs'a karşı kışkırtmada gerici faşist güçlere yardımcı oldu. Bununla da kalmadı, işçi sınıfının ve onun savaşkanlığının simgesi haline gelmiş olan DİSK'in saygınlığına büyük darbe vuruldu. DİSK'in boş söz eden, işçileri maceraya sürüklemeye çalışan bir kuruluş olarak tanıtılmasına olanak sağladı.

YA ARDLARINA TAKILANLARA NE DEMELİ?

DİSK bürokratlarının bu tutumlarının nedenleri bilinmiyor değildi. Ancak kimi sosyalist partilerin, DİSK'in tabansız yöneticilerinin işçi sınıfının gerçek çıkarlarını, 1 Mayıs'ın gerçek anlamını, somut durumun belirlediği strateji ve taktikleri hiçe sayan politikalarının peşine takıldıkları gözlendi.

Örneğin Türkiye İşçi Partisi, DİSK yöneticilerinin yanlış, maceracı, provokasyona açık önderliğini veri kabul etti, kendisini bunların koydukları hedeflerle sınırladı. DİSK yöneticileri yelkenleri suya indirince de, TİP yöneticileri tek başlarına kaldılar.

TİP Genel Başkanı Behice Boran 23 Nisan günü yaptığı bir konuşmada, «Beliren diğer bir uzlaşmacı ihtimal de işçi sı-

ardından...

nıfı ve emekçi kitleleri temsilen şu yada bu heyetin Taksim'e gidip çelenk koymasıdır. Bu çeşit formüllere asla iltifat edilmemelidir. Bu, 1 Mayıs'ı yasak savmak kabilinde kutlamak olur.» diyordu (Yürüyüş, sayı 213, s.8.)

TİP yöneticileri 1 Mayıs'ın yığınsal olarak kutlamasına, burjuvaziye karşı gerçek bir yığın eylemine dönüşmesine, demokratik bir adım olması hedefine varmasına katkıda bulunmamışlardır. Birlik ve yığınsallığı hiç sorun etmeden, işi bir grup protestosuna dönüştürmüşlerdir. 1 Mayıs'ta Merter'deki eylemleri, daha çok sokağa çıkma yasağını ve sıkıyönetimi protesto niteliği kazanan sınırlı ve dar bir eylemdir.

TİP, 1 Mayıs'ı Genel Başkanının daha birkaç gün önce kınadığı simgesel protesto hareketi biçiminde kutlamış, özünde 1 Mayıs'ı kutlamamıştır.

TSİP ise, tüm «1 Mayıs tartışmaları boyunca DİSK paralelinde yazıp çizdiği halde, TİP kadar bile protesto gücüne sahip olamamış, 1 Mayıs kutlamasına katkısı sadece Genel başkanının bir geceliğine sıkıytöpetimde gözaltına alınması olmuştur! 1 Mayıs'ta yok olan bu sosyalist, parti, daha sonra İzmir deki 1 Mayıs kutlamasına tahrifatla, yalan yanlış bilgiyle ve küfürle karaçalarak 1 Mayıs'taki «yok»luğunu «varlığa dönüştürme çabalarına girişmiştir.

Goşist çizgi ve gruplarda ise 1 Mayıs konusunda tam bir kargaşa, bir karasızlık ve sonunda da, önceki tüm kes kinliğe rağmen çoğunlukla teslimiyet yalıtlanma izlenmiştir.

Maocuların sözünü bile etmeye değmez. Onlar bu yıl baklayı iyice ağızlarından çıkarıp Burjuvazinin en ge - rici kesimleriyle birlikte, 1 Mayıs'ın Bahar Bayramı olarak kırlarda kutlanmasını istemişlerdir.

İZMİR'DE İŞÇİ SINIFI VE GERÇEK DEMOKRATLAR SESLERİNİ DUYURDULAR

İşte 1 Mayıs İzmir kutlaması, bu koşullar altında ve tüm bu olumsuzlukları giderici biçimde gerçekleşti. Eylemin, kutlamanın önemini küçültmek için verilen yalan yanlış rakkamlar ne olursa olsun İzmir'de Konak ve Cumhuriyet alanlarında Türkiye'nin dört bir yanından türlü engelleri aşarak gelmiş onbinler vardı. Kalabalık, geçit sırasında yüzbinlik bir niceliğe ulaştı. Yığınsal eylem İzmir'de yükseldi 1 Mayıs İzmir'de kutlandı. 1 Mayıs'a burjuvazinin yöneltiği tüm karalama çabaları boşa çıkartıldı. İşçi sınıfının sözünün eri olduğu kanıtlandı. İzmir'de sıkılan yüzbin yumruk, düşmana korku, dostlara güven verdi.

İşçi sınıfının politik hareketi, stanbul kutlaması için doğru bir önderlik sağlanamadığı, DİSK yöneticilerinin tutumunun provokasyona açık bir ortam yarattığı ve İstanbul'da 1 Mayıs'ın yığınsal olarak, anlamına uygun kutlanmasının olanak dışı kaldığı açıkça görüldüğü için, İzmir'de kutlama çağrısında bulunmuştur. Burjuvazi acısından önemli olan 1 Mayıs'ın şurada veya burada kutlanması değil yığınsal olarak, gericiliği geriletici biçimde, yığınları bilinçlendirerek kut lanmasıdır. Onun korktuğu ve engellemek istediği budur. 1 Mayıs 1979'da da, yine korktuğuna uğratılmıştır. İşçi sınıfı ve onun politik örgütü tarafından...

1 Mayıs 1979'dan herkesin büyük dersler çıkarması gerekiyor. Sınıf savaşımında doğru önderliğin ve ilerici güçlerin birliğinin ne kadar yaşamsal önem taşıdığının artık kavranması gerekiyor. Bunun için öncelikle DİSK'in birliğinin yeniden sağlanması, işçi sınıfının politik ve sendikal birliğinin güclenmesi ve bu yolla tüm ulusal demokratik güçlerin birliğinin pekişmesi için ardıcıl çaba harcamak gerekiyor.

Başta TİP ve DİSK yöneticileri olmak üzere tüm 1 Mayıs tutukluları serbest bırakılmalıdır

1 MAYIS'ı önceleyen ve izleyen günlerde, egemen sınıfların antidemokratik baskı ve terörü tırmanışa geçti. Askersel darbe söylentilerinin yaygınlaştığı, CHP ağırlıklı hükümetin sağa tam teslimiyet içine girdiği, ekonomik ve politik bunalımın derinleştiği bir dönemde, işçi sınıfının ve demokrasi güçlerinin en doğal demokratik hakkı olan 1 Mayıs kutlaması üzerine en ağır yasaklar kondu. 1 MAYIS öncesinde dernekler, sendikalar, işçi mahalleleri, parti binaları, yayınevleri, dergi idarehaneleri basıldı, arandı, çeşitli kişiler gözaltına alındı. Tam bir terör yaratılmak istendi. Sıkıyönetim günü İstanbul ölü kent haline getirilerek askersel bir darbenin provalarına sahne yapıldı.

1 Mayıs'ı 1 Mayıs Alanı'nda kutlayacağız diyen DİSK yöneticileri henüz bu konuda hiçbir eyleme geçmemişken, 1 Mayıs öncesinde gözaltına alındılar ve daha sonra İstanbul Sıkıyönetim Mahkemesince tutuklandılar.

1 Mayıs günü sıkıyönetimin baskılarını protestoya yönelik, barışçı bir gösteri yapan TİP yönetici ve üyeleri de gözaltına alınıp tutuklandılar. TİP'in yetmiş yaşındaki Genel Başkanı Behice Boran da dahil protesto gösterisine katılanlar güvenlik görevlileri tarafından hırpalandılar, kimisi yürüyemiyecek hale getirildi, avukatlarıyla görüşme hakları günlerce kısıtlandı, işkence gördüler.

TSİP ve Vatan Partisi Genel Başkanları, yayınladıkları bildiri ve demeçler yüzünden gözaltına alındılar.

30 Nisan ve 1 Mayıs günleri, Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde, ilericiler, demokratlar, işçiler, gençler, kadınlar, 1 Mayıs'ı kutlamaya giderken veya kutlama sırasında gerekçesiz tutuklandılar ve kutlamalara katılmaları engellenmek istendi.

Halen Türkiye'de 1700'ü aşkın kişi 1 Mayıs'la ilgili olarak tutuklanmış veya gözaltında bulunuyor. Dünya ilerici kamuoyunun da protesto ve tepkilerine neden olan bu antidemokratik baskılara karşı Türkiye işçi sınıfı ve onun örgütlü gücü, tüm ilerici örgüt ve kuruluşlar, ilericiler, demokratlar, sosyal demokratlar, sosyalistler, komünistler, ortak istemlerini «Başta TİP ve DİSK yöneticileri olmak üzere tüm 1 Mayıs tutukluları serbest bırakılmalı, anti - demokratik baskılara son verilmelidir» diyerek dile getiriyorlar.

Bu sese kulak vermeyenler, bu doğrultuda düşünüp davranmayanlar tarih ve Türkiye halkı önünde sorumlu olacaklardır.

İlerici Kadınlar Derneği susturulamaz

28 Nisan 1979 günü İstanbul Sıkıyönetim Kumandanlığının aldığı bir kararla İlerici Kadınlar Derneği Genel Merkezi faaliyetten alıkonuldu. Aynı saatlerde bu karar Türkiye çapında telekslerle tüm idari makamlara iletiliyor ve gerek sıkıyönetim bölgeleri, gerekse diğer il ve ilçelerdeki 33 İKD şubesi ve 35 temsilciliğinin kapısına mühür vuruluyordu.

Gerek o gün, gerekse daha önce İKD Genel Merkez ve şubelerinde yapılan çeşitli aramalarda, yasa dışı hiçbir yayın, araç, vb., bulunmuş değildi. O halde, faaliyetten alıkonulma kararının gerekçesi neydi? Bu gerekçe çeşitli başvurulara karşın, tebliğ edilmekten kaçınılıyordu. Gerekçenin «amaç dışı» ya da «huzur bozucu» faaliyet olduğuna dair söylentiler vardı.

Gerçekten de İKD'nin varlığı ve çalışmalarının bazı çevrelerin «huzurunu bozduğu» açıktı. Dört yıl önce kurulan İKD, ilk kez ülkemiz emekçi kadınlarını çıkarlarını savunmak için örgütleyen ve savaşıma sokan demokratik bir kadın örgütüydü. Böylesi kısa bir sürede yurdun her yerinde örgütlenebilmiş, üye sayısı 15 bini aşmıştı. İKD'nin belgileri, «eşit işe eşit ücret», «her işyerinde, her mahallede kreş», «analık toplumsal işlev sayılmalıdır» ve daha pekçokları, artık resmi yayınlarda bile yer alıyordu.

Son dört yılda Türkiye'de ilk kez kadın yürüyüşleri düzenlendi. İlerici kadın hareketi, barış ve silahsızlanma için savaşımın ön saflarında yer aldı. 2. Stokholm imza kampanyasının ülkemizde yaygınlaştırılmasında, Dünya Barış Günlerinin kutlanmasında, silahlanma harcamalarının indirilmesi kampanyalarında başı çekti. İKD, aynı zamanda Türkiye ilerici kadın hareketinin dünya demokratik kadın hareketi içinde saygın bir yere sahip olmasını sağladı.

Hiç şüphesiz bütün bu çalışmalar gerici faşist güçler için «huzur bozucuydu». Hele, kadınların bütün dünyada ilerici, demokratik hareketlere katkılarının öneminin açıkça ortaya çıktığı, örneğin yanıbaşımızda İran'da kadınların anti-emperyalist savaşımdaki rolünün hergün televizyon ekranlarından sergilendiği bir dönemde!

Sıkıyönetim ilanına neden olan eylemlerde parmağı olduğu açıkça ortaya çıkan faşist örgütlere, ÜGD'lere dokunulmazken yığınsal demokratik bir kadın örgütü olan İKD'ye yönelen bu anti-demokratik uygulama CHP ağırlıklı hükümetin emperyalist güçlerin baskısıyla sürüklendiği sağ konumların açık göstergesidir.

Gerici-faşist güçler, İKD'yi boy hedefi alarak, emekçi kadın hareketini susturmayı, demokrasi savaşımını önemli bir bileşeninden yoksun bırakmayı planlıyorlar. Üstelik bu uygulamaları açıklamaya cesaret edemiyor, sessizce geçiştirmeye çalışıyorlar.

İKD, artık emekçi kadınlarımızın bağrında söküllüp atılamayacak kadar kök salmıştır. Ama, eğer demokrasi güçleri İKD'ye yönelen saldırı karşısında suskun kalır, bu ve benzeri girişimleri göğüslemek üzere en geniş bir birlikteliği sağlayamazlarsa, saldırı diğer demokratik örgütlere de uzanacaktır.

Bu nedenle, İKD'yi faaliyetten alıkoyan kararın kalkması için savaş, demokratik hakların savunulması savaşımıyla özdeştir. İnsan haklarını savunanlar, İKD'yi susturarak kadın hakları için savaşımı durdurmak isteyenlerin bu tutumuna kayıtsız kalamazlar. İKD'yle dayanışma demokratlığın, ilericiliğin asgari göstergesidir.

Asgari ücret mi, sürünme ücreti mi?

Asgari ücret işçi sınıfına 1 Mayıs hediyesi biçiminde 1 Mayıs öncesinde 5400 lira olarak belirlendi. Bir önceki asgari ücret ise 3.300 lira idi. Yüzde 63'lük bir artış!... Sayıların kuru ve zaman zaman aldatıcı diliyle konuşmayı yeğleyecek bir iktidara «iddialı» konuşma olanağı verecek bir artış. Ama bırakın bilimsel açıklamaları, hayatın çıplak gerçeği bile böyle bir demagojiyi siler atar.

3.300 liralık asgari ücretin belirlenip yürürlüğe girdiği 1977 yılından bu yana fiyat artışları yada başka bir deyişle enflasyon hızını göz önüne alırsak bu hız yüzde 160 cıvarındadır. Yukarıdaki yargı yeterince açıklanır.

Şimdi sorunun diğer yanlarını görelim:

Bir kere «asgari ücret 5.400 liradır» demek yanlış, yanıltıcı, aldatıcı. Asgari ücret iki çocuklu evli bir işçi için 3.200 lira ile 3.500 lira arasında değişen bir gelir demektir. 5.400 lira brüttür. Bunun neti 3500 lira cıvarıdır.

«Evet, brüttür ama, vergi ve sigorta primi olarak kesilen bölümü, vergiler kanalıyla devletin işçi yurttaşlara getirdiği hizmetler biçiminde gene işçilere geri dönmektedir. Sigorta primleri kanalıyla ise sağlık hizmetleri, emeklilik maaşı biçiminde gene işçiye dönmektedir...» diyenler var. Sormak gerekir: Şu kesilen vergiler kanalıyla işçi yurttaşlara dönen devlet hizmetleri nelerdir acaba?

Ya SSK hizmetleri? Tekelci sermayenin elebaşılarına peşkeş çekilen SSK fonlari değil midir işçilerden ve asgari ücret alan işçilerden kesilen sigorta primleri?

Sonra yasa tarafından «Her yıl belirlenmesi» öngörülmüşken, Türk-İş'in gangster elebaşılarının omuzdaşlığı ile asgari ücreti iki yılda, kimi kez üç yılda saptayan ve böylece, gerçek anlamda yasa dışı yollarla işçilerin parasını faizsiz kullanma olanağı elde eden parababaları değil midir?

Dahası asgari ücret belirleme kurulunu «işçi, işveren, hükümet temsilcileri» biçiminde belirleyip sürdürülen aldatmacaya ne demeli? İşçi temsilcisi denilen Türk-İş'in sarı yöneticileridir.

Öte yandan hükümet temsilcisini» bu kurulun «tarafsız hakemi» gibi gösterme çabasını yutacak kadar bilinçsiz işçi kaldı mı Türkiye'de? Hükümet taraftır. İktidar burjuvazinin elindedir ve asgari ücret saptama komitesinde Türkiye işçi sınıfı aslında üçe karşı sıfır oyla temsil edilmektedir.

Bilim asgari ücreti pek kestirme ve pek duru tanımlar: **Asgari ücret belli bir ülkede, belli bir zaman diliminde, veri olan teknolojik düzeye göre «niteliksiz işçi»nin işgücünün fiyatıdır.**

İşgücünün fiyatının (ücretin) tanımı ise şöyle: Bir işçinin yaşayabilmesi, yarın yeniden üretim yapabilmesi, dölünü yürütebilmesi için zorunlu olan ihtiyaç maddelerini edinmesine yetecek olan para yada hizmetlerdir.

Bilim (yani Marksizm) bu tanımlamalarda «dölünü yürütebilmesi için...» diyor. Yani tek bir işçi için değil, bir «işçi ailesi için» diyor. Kapitalizme işçi, kapitalistlere yeni işgücü satıcıları (işçiler) yetiştirmek için ailesine yetecek kadar ücret almak zorundadır. Oysa Türkiye'de asgari ücret «tek» işçi için hesaplanır. Yani işçinin işgücü, satın alınırken (örneğin dört kişilik) ailenin çalışan işçi dışında kalan bireylerinin «hakkı» alenen çalınır.

Ve son soru: Brüt 5.400 lira 1979 Türkiye'sinde bir işçinin yaşayabilmesi, yarın yeniden işbaşı yapabilmesi, dölünü yürütebilmesi, barınabilmesi, beslenebilmesi, eğlenebilmesi, dinlenebilmesi için gerekli olan para miktarı mıdır?

Tekelci sermayenin sözcüleri bu soruya «asgari ücret %68 artışla 5.400 lira olarak saptanmıştır»« diyerek bu soruya «evet» cevabını verdi.

O halde hodri meydan efendiler, hodri meydan tekelci parababaları! Alın size ayda brüt 5.400, net 3.200 lira. ve Geçinin bakalım. Alın bu parayı, beslenen, barının, eğlenin, dinlenin... de görelim...

İşgücü denen malı, bütün malların fiyatlarını belirleyen kurallarla değil de kendi zorba iktidar güçleri ile fiyat saptayıp alanlara ne denir?

Söyleyin: Kapitalist bile denmez, düpedüz hırsız denir. Türkiye tekelci sermayesi hırsızlığını, son asgari ücret saptaması ile bir kere daha belgeledi. Olup bitenin özeti bu...

Genel Kurul'dan sonra Türk-İş

Türk-İş'te ilerici muhalefetin savaşımı sürecek

Türk-İş te bugüne dek oluşan en kararlı ve etkin ilerici muhalefet kongrede uğradığı yenilgiyi değerlendiriyor. Muhalefeti oluşturan ilerici sendikacılar yenilgilerinin nedenlerini teker teker saptadılar. Kendilerine ihanet edenleri açığa çıkardılar. Türk-İş'in geleneksel politikasını sürdürmesinden yana olan bazı sağ-sosyal demokrat uzlaşmacılar son günde yaptıkları dönüşle arkadaşlarını satmışladı. Bunu yapanlar arasında, DYF-İŞ'e Maden Federasyonuna, Türk-Harp-İş'e bağlı sendikacılar vardı.

Türk-İş Genel Kurulunda, son ana kadar yapılabilecek bir anlaşmayla yeniden Genel Başkanlık hayal eden sarı sendikacıların ağababası Halil Tunç da sol göstere göstere, yönetimi gerici-faşist sendikacılara satanlar arasındaydı.

Kongrenin sonucunun belli olmasından sonra biraraya gelen ilerici demokrat sendika yöneticileri savaşımlarına büyük bir güçle devam etme kararını aldılar. Hem bu kez iyi bir sınavdan geçmişler, akla-karayı açık seçik görmüşlerdi. Sosyal demokrat hareketin Türk-İş'te bugüne kadar ulaşamadığı bir nitel gelişime ulaştığı görüşündeydi sendikacılar.

Bu aşamada ne yapabilecekleri konusunu da tartışan Türk-İş'li ilerici sendikacılar **«Şimdilik»** konfederasyonlardan ayrılmayı gündeme getirmeme kararı aldılar. Bu kararı alırlarken üzerinde durdukları en önemli öge DİSK'in içinde bulunduğu «yönetim bunalımı»ydı. DİSK, kendisinin belkemiğini teşkil eden sendikaları salt tabansız bazı kişilerin yönetimlerini sürdürebilmeleri kaygısıyla dışarda bırakma düşüncesine kapılmış ve bunun uygulamasına başlamıştı. Bu aşamada tabanlarına DİSK'le ilgili bir propaganda yapabilmek hayli güçtü. İlerici-demokrat sendika yöneticileri Türk-İş içinde kalarak savaşımlarını sürdürmeye karar verdiler.

Türk-İş'teki sosyal demokrat kanat önemli bir deneyden geçmiş bulunuyor. Kuşkusuz bu deneyimini iyi değerlendirmek ve bu deneyimden kalıcı dersler çıkarmak zorunda. Muhalefet bunu iyi başarır, sınıf ve kitle sendikacılığı yolunda adımlar atmaya başlarsa Türk-İş'teki gerici yönetimin çok kısa sürede DİSK'in tabansız yöneticilerinden farkı kalmayacak ve taban bu gerici tayfasını sırtından silkip atacaktır.

TEK GES-İŞ'te sınıf ve kitle sendikacılığı yönetime yürüyor..

Üç hafta önce yapılan TEK GES-İŞ Sendikası İstanbul Şubesi Genel Kurulu'nda sınıf ve kitle sendikacılığı Genel Merkezin engel ve oyunlarını bozarak yönetime geldi.

Genel Kuruldan on gün önce, İstanbul Şube Başkanı Beyhan Tınbıl'ın genel Merkez tarafından sendikadan 6 ay geçici olarak ihraç edilmesi tabanda yoğun tepkilere neden oldu. Genel kurul günü geçici ihraç nedeniyle salona alınmak istenmeyen Beyhan Tınbıl'a delegeler sahip çıkarak, genel merkezin çabalarını boşa çıkardılar ve Tınbıl'ın salona alınmasını sağladılar. Tüzükte, sendikadan geçici olarak ihraç edilenlerin, seçme ve seçilme hakkına sahip olma özgürlüğünü yok etmek isteyen genel merkezin engelleme politikası böylece üyeler tarafından mahkûm edildi.

Daha sonra yapılan divan seçimlerini, Ankara şube başkanı Alparslan Bayramgil, genel merkez'in adayı karşısında açık farkla kazandı. Bu arada bütün tartışmalara genel merkez lehine müdahalede bulunmak isteyen DİSK Yürütme Kurulu üyesi Rıza Güven, delegelerden **«tabansızlar istifa»** yanıtını alarak her defasında yerine oturmak zorunda kaldı.

Seçimlerde Genel Merkez'in adayları, sınıf ve kitle sendikacılığı ilkelerini savunan Beyhan Tınbıl ve arkadaşlarının listesi karşısında açık farklı yenilgiye uğradı. Böylece Ankara'dan sonra sendikanın ikinci büyük şubesi olan İstanbul'da da DİSK'in tasfiyeci politikasını paylaşan genel merkezin tutumuna karşı çıkan tabanın savunduğu adaylar yönetime geldi.

«YETKİ» ORTADA KALDI

ERDEMİR'de Sermaye bütün kozlarını oynuyor

Erdemir'de yetki belirlenmesi için yapılan referandumda, Devrimci Maden-İş sendikasına Türkiye Maden-İş Sendikası karşısında 400 civarında fazla oy çıktı. Ancak oy sayısı yeterli çoğunluğu sağlayamadığı için yetki yine ortada kaldı.

Erdemir olayı, Savaş Yolu'nun gelecek sayılarında etraflıca ele alınacaktır. Ancak, hemen söylenebilecek olan, Erdemir'de, tekelci sermayenin ve sınıf sendikacılığına düşman güçlerin, ellerindeki her türlü kozu kullandıklarıdır.

Yürütülen çok yanlı politika, saldırı, karalama, iftira, propaganda ve baskılar hep Türkiye Komünist Partisi'ni yıpratmaya ve antikomünizm silahı kullanılarak Maden-İş'i karalamaya yönelmiştir.

Sermaye bu çabalarında, yanında maocu hainleri ve sağ sosyal demokratları bulmuş, bir kısım CHP'li çevreler, antikomünizm histerisi içinde, Maden İş'e karşı paçaları ve kolları sermeyeyle birlikte sıvamışlardır. İşçi sınıfının savaşımı bu gün değilse yarın gerçek sonucu belirleyecek, sarı sendikalar Ereğli'den sökülüp atılacaktır.

Ahmet Taştan 141. Madde'den yargılandı

ÜRÜN Yayınları sorumlusu Ahmet TAŞTAN hakkında, TKP programını yayınladığı için açılan yeni bir davada, Taştan 142. maddeden sonra, bu defa da Türk Ceza Yasasının 141. maddesini ihlal iddiasıyla yargılandı.

Ahmet TAŞTAN'ın avukatları ve TAŞTAN, İstanbul 6. Ağır Ceza Mahkemesinde 27 Nisan günü yapılan ilk duruşmada savcının hukuk dışı iddiasını cevapladılar. Ceza Hukuku'nun en temel ilkesinin çiğnendiğini ve aynı konuda iki ayrı dava açılamıyacağını belirttiler. Yargıçlar Kurulu; bu açık «hukuki hata» dolayısıyla, daha önce 2. Ağır Ceza Mahkemesinde açılmış olan dava dosyasının geri istenmesini kararlaştırdı. Mayıs ayında ikinci duruşması yapılacak davada hukukçular sözkonusu «hukuki hata» yüzünden davanın reddedilmesine muhakkak gözüyle bakıyorlar.

Federal Almanyalı hukukçu Lermann, TKP Programı davasının büyük ilgi ve tepkiyle izlendiğini söyledi

«Var olan şey inkar edilemez ! TKP üzerindeki yasak kaldırılmalıdır.»

Federal Almanya Demokratik Hukukçular Birliği üyelerinden hukukçu Lermann, Ahmet Taştan'ın davasını izlemek üzere İstanbul'a geldi. Lermann, SAVAŞ YOLU'nun sorularını cevaplandırdı ve TKP üzerindeki yasağı eleştirdi. Lermann'la yapılan konuşmayı aşağıda sunuyoruz.

SAVAŞ YOLU: İstanbul'a geliş nedeninizi açıklar mısınız?

LERMANN: İstanbul'a Ürün Yayınevi mensubu Ahmet Taştan hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 141/1 maddesinden açılan davayı izlemek üzere geldim. Ben Federal Almanya'daki Demokratik Hukukçular Birliği üyesi olarak bu davayı incelemek istiyordum. Ayrıca Münih Barosu avukatları da böylesine ilginç bir davanın izlenmesi gerektiği görüşündeydiler. Hareket etmeden önce pek çok meslektaşım Avrupa'da uzun yıllardan beri eşi görülmedik türden bu davaya büyük ilgi duyduklarını belirttiler. Bunlar arasında sanmayın ki yalnızca komünist avukatlar vardı. Sosyal demokrat, liberal hatta gerici partilere oy verenler ya da bunlara üye avukatlar da bir fikrin, bir yayının nasıl dava konusu olabileceğini, bunun gerekçeleri ni öğrenmek için mümkün olduğu kadar uzun ve detaylı not tutmamı rica ettiler.

— ● —

SAVAŞ YOLU: Ürün Yayınevi sorumlusu Ahmet Taştan'ın «Türkiye Komünist Partisi Programı»nı yayınladığı için yargılanması, ülkenizde nasıl karşılanıyor?

LERMANN: İlkönce ülkemizden bir örnek vermek istiyorum. 1969-1971 yılları arasında Federal Almanya'da benzer bir dava görüldü. O zaman legal olarak çalışmaya başlayan Alman Komünist Partisi'nin programı yayınlanmıştı. Bu yayın aynen Ahmet Taştan'a açılan dava gibi, günün konusu haline geldi. Ancak mahkeme, bir Komünist Partisi'nin programının yayınlanmasının düşünce ve örgütlenme açısından hiçbir sakıncası olmadığına karar verdi.

Bunu belirttikten sonra, sorunuzun yanıtını vereyim. Ahmet Taştan aslında Türkiye demokrasi hareketine büyük bir hizmet yapmıştır. Çünkü kamuoyunda sürekli eleştirilere, hatta saldırılara uğrayan bir programı yayınlayarak, bu programın aslında neler içerdiğini açıklamış kamuoyunu bu konuda aydınlatmıştır. Bu, ülkemizde gerekli ve haklı bir yayıncılık olarak tanımlanmaktadır. Bu programın yayınlanması sonucu, yayıncı Ahmet Taştan hakkında dava açılması Türkiye'deki demokrasi açısından endişe doğurmaktadır.

— ● —

SAVAŞ YOLU: Sayın Lermann, sizce Türkiye Komünist Partisi üzerindeki yasak ne anlama gelmektedir?

LERMANN: Hukuksal açıdan bu yasağı geçersiz kılan, ilkönce, ülkenizin altına imza koyduğu uluslararası sözleşmelerdir. İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi, Avrupa İnsan Hakları Bildirgesi, Helsinki Nihai Senedi, Birleşmiş Milletler kararları gibi. Hem düşüncelere ve örgütlenme özgürlüğüne yasak koymak, hem de bu uluslararası belgelere imza atmak bağdaşmıyor. Ayrıca bildiğim kadarı, Anayasanızda da TKP üzerindeki yasağı gereksiz kılan maddeler var. Değerli hukukçularınızın, bilim adamlarınızın, bir gün mutlaka bu geçerli maddelerin uygulanmasını sağlayacaklarına inanıyorum.

Politik açıdan ise, eğer bir ülkede işçi sınıfı varsa, onun partisi de olmalıdır. Var olan bir şeyi inkâr etmek olanaksızdır. Ayrıca bu, aynı zamanda TKP'yi yasaklayan ceza maddesini de ihlal anlamına gelmektedir. Çünkü sosyal bir sınıf, diğer bir sosyal sınıf üzerinde tahakküm kuruyor. Onun partisini yasaklıyor. Bu ne uluslararası politikaya, ne de uluslararası hukuk kurallarına uygun düşer.

Burada şu konuya da değinmek isterim. Bizde Alman Komünist Partisi üzerindeki yasak kalkmadan önce politikacıların bir bölümü, bir takım partilerin işçi sınıfını temsil ettiklerini ileri sürmekteydiler. Sanırım bu sizin ülkenizde de görülüyor. Bu konuda da şunları söylemek isterim. İlkin kendisini işçi sınıfının öz örgütü ilân eden her parti, gerçek parti değildir. İkinci olarak da madem ki işçi sınıfının partisi olduklarını iddia eden diğer partiler yasak değildir, o halde TKP üzerindeki yasak da kaldırılmalıdır.

— ● —

SAVAŞ YOLU: Federal Almanya'daki meslek yasaklarıyla komünistler üzerinde büyük bir baskı var. Türkiye kamuoyuna bu konuda biraz bilgi verir misiniz?

LERMANN: Diyebilirim ki, ülkemizdeki meslek yasakları Alman Komünist Partisi üyeleri üzerinde önemli bir baskıdır. Gerçi partililer tutuklanmamakta, yargılanmamaktadır, ama işsizliğe itilerek bir başka biçimde insanlık dışı bir yöntemle cezalandırılmaktadır. Kuşkusuz, tutuklamaların yapılmaması, yargılamaların gündeme gelmemesi, Alman işçi sınıfı için bir kazanımdır, fakat yine de antidemokratik ve insanlık dışı bir yöntemdir. Bu nedenle meslek yasaklarına karşı savaşım da, tıpkı Ürün Davası gibi, Uluslararası kamuoyu tarafından titizlikle izlenmekte ve meslek yasaklarına karşı verilen savaşım uluslararası destek görmektedir.

VİETNAM'LA DAYANIŞMA KONFERANSI İSTANBUL'DA TOPLANDI

● Barış Derneği'nin düzenlediği Konferansa 25 Örgüt katıldı.

BARIŞ Derneği'nin çağrısı üzerine 25 demokratik örgüt ve meslek örgütünün katıldığı «Dünya Barışı ve Vietnam» konferansı, 29 Nisan 1979'da İstanbul'da toplandı. Vietnam halkının ABD Emperyalizmini dize getirdiği 30 Nisanın arifesinde yapılan bir konferanstan önce, Türkiye çapında bölgesel toplantılar ve konferanslar düzenlenmişti. Bölgesel konferansların delegasyonlarıy la birlikte Helsinki'deki Vietnam Halkıyla Dayanışma Uluslararası Konferansına katılan Türkiye delegasyonu da çalışmalara katıldı. Türkiye İşçi Partisi, konferansta gözlemci olarak yer aldı.

Barış Derneği Genel Başkanı Mahmut Dikerdem'in yaptığı açış konuşmasından sonra, Vietnam Dünya Barışını Koruma Komitesi Başkanı Phan Anh'ın konferansa gönderdiği mesaj okundu. Bundan sonra bölgesel delegasyonlar, çeşitli örgütler Vietnam halkıyla dayanışmalarını dile getiren armağanlarını ve topladıkları imzaları, başkanlık divanına sundular. Çocuk korosunun söylediği barış ve dayanışma türkülerinden ve çocukların Vietnam çocuklarına yazdıkları mektupları okumalarından sonra, açılış oturumu sona erdi.

Genel kurul çalışmalarında örgütler, kişiler ve kuruluşlar, maocu Pekin yönetiminin kanlı saldırısını kınadılar, onların yerli uzantılarına karşı savaşımın yükseltilmesi gereği üzerinde durdular ve Vietnam ile dayanışmanın barış ve ulusal bağımsızlık savaşımında yer alan tüm kişi ve kuruluşların görevi olduğunu belirttiler. Bu arada Barışseverler Cemiyeti adına konuşan Adnan Cemgil, Türkiye'deki barış hareketinin geçmişinden ve bugününden söz etti. Türkiye İşçi Partisi adına söz alan Yavuz Ünal da TİP'in Vietnam halkıyla dayanışma içinde bulunduğunu ve bu yoldaki tüm girişimleri aktif destekliyeceğini bildirdi.

Konferans çalışmaları, Türkiye barış güçlerinin Vietnam halkı ile dayanışma içinde olduklarını kamuoyuna duyuran bir çağrı ve eylem programının ayakta alkışlanarak onaylanmasıyla son buldu.

İşçi sınıfı 1 Mayıs'ı İzmir'de

1 Mayıs 1979'da, İzmir'de coşku, kararlılık, yiğitlik ve işçi sınıfı vardı. İşçi sınıfının yolunda yürüyen gerçek demokratlar, yurtseverler vardı. Türkiye'nin dört bir yanından, Van'dan, Kars'tan, Karadeniz'den Akdeniz'den, İstanbul'dan, Konya'dan, Ankara'dan akın akın gelip sayıları yüzbine varanlar, provkasyonlara yeltenenlere ,1 MAYIS'ı kutlatmamak için türlü dolap çevirenlere ,işçi sınıfını bölen ve bölücülerin oyunlarına kapılanlara, işçi sınıfının çıkarlarını ve devrimi değil günlük grupçu çıkarlarını öne alanlara, işin gerçeğinde değil lafında olanlara ve tüm uzlaşmacılara, 1 MAYIS'ta, İzmir'de, Konak Alanında, gereken cevabı verdiler.

İZMİR'de günlerce önce başlatılan terör havası 1 Mayıs gününe kadar yerel gazetelerin manşetlerinde sürdü.. Dükkanlara sadırılacağı, birçok militanın çeşitli kentlerden İzmir'e geldiği, silahlı oldukları ve 1 Mayıs 1977'nin tekrarlanacağı söylentilerine hız verildi. Amaç, törene katılımı azaltmaktı.

Oysa 1 Mayıs sabahının erken saatlerinde Konak alanını görenler, bir bayramın başlamak üzere olduğunu anladılar. Alanın tüm çevresi renk panolarla, pankartlarla donatılmıştı. Çeşitli belgiler işçi sınıfının, emekçi halkın istemlerini dile getirmekteydi.

Maden-İş Sendikası 3. Bölge temsilciliğinin Konak alanına bakan yüzüne asılan dev panoda **«Güzel günler göreceğiz çocuklar»** deniliyor ve 1 Mayıs'la 1979 çocuk yılı birleştiriliyordu.

Arabalar akıyor İzmir'e.. Yüzlerce otobüs sabahın erken saatlerinden öğle saatlerine kadar İzmir'e akmaya devam ediyor. Konak alanı doluyor.

Davullar çalınıyor alanda, çeşitli yörelerden gelenler, yöresel oyunlarını oynuyorlar davul ve zurna eşliğinde. Folklor coşturuyor alana dolanları..

Tüm alana yayın yapan hoparlörde 1 Mayıs marşı hep bir ağızdan söyleniyor. Hoparlörde 1 Mayıs marşı çeşitli dillerden yineleniyor.

Genç kızlar kırmızı karanfiller takıyorlar, törene, emeğin bayramına katılanlara.

10 saattir, 12 saattir, hatta 24 saattir otobüste yol alanlarda en ufak bir yorgunluk işareti yok.

Günlerdir sürdürülen terör havası kırılıyor yavaş yavaş.. Törene katılmayan İzmirliler yavaş yavaş sokağa çıkıyor. Polis barikatının ardından izliyor töreni..

Alanda işçiler, öğretmenler, genç delikanlılar, yaşlısı ve gençiyle kadınlar bir bayramı hem de binlerce tuzağı atlayarak, bir çok engeli kırarak ve saptırmaları boşa çıkararak bir arada kutlamanın mutluluğunu yaşıyor..

Mikrofondan yükselen ses, 1 Mayıs 1979'un ne gibi güçlüklerle kutlandığını bugüne, bu alana nasıl gelindiğini anlatıyor.

Saatler ilerliyor. Antep'ten gelen işçi, başka bir otobüsle gelen Antepliye soruyor:

«— Bank-Sen'in otobüsü de geldi mi?»

Ankaralı Ankaralı'ya, Konyalı Konyalı'ya, Hataylı, Hataylı'ya, İstanbullu İstanbullu'ya, Vanlı Vanlı'ya, Karslı Karslı'ya aynı soruyu soruyor. Gelemeyenler var.

Engellemeleri, mazot yokluğunu, gözaltına alınmayı atlatabilen tüm tanıdıklarının, tüm dostlarının da alanda birlikte olmasını, bu mutluluğu, coşkuyu paylaşmayı istiyor herkes.

Saat 12. Mikrofondaki ses Cumhuriyet Alanına doğru yürüyüşün başlayacığını bildiriyor. En önde bağımsızlığın sembolü bayrağımız. 14 Ayyıldızlı bayrak. Ardından kızıl bayraklar. Onun ardında Maden-İş, Bank-Sen ve Baysen Sendikalarının Genel Başkanları ve Yöneticileri sırayla yürüyorlar.

Maden işçileri geliyor. Kavel işçileri, Demir Döküm işçileri, Profilo işçileri, Arcelik işçileri, Seydişehir'in, Erdemir'in, İsdemir'in, Kırıkkale'nin yiğit işçileri faşist teröre karşı göğüslerini siper edenlerle yanyana, omuz omuza.

MKE işçileri, «İmalat-ı Harbiyenin geleneğini sürdürüyoruz» pankartıyla yürüyorlar..

Ardlarında Bank-Sen emekçileri, Banka emekçileri, **«Savaşsız ve sömürüsüz bir dünya»** istiyorlar. «Tekellerin egemenliğine karşı tüm ulusal demokratik güçleri cephe ve eylem birliğine »çağırıyorlar.

İşçiler, **«Yaşasın 1 Mayıs, yaşasın DİSK»** diye haykırıyorlar.

DİSK'i bölmek, parçalamak isteyenlere yanıt veriyorlar.

Tekstil işçileri, Kimya işçileri, Petrol işçileri, askeri işyerlerinde askeri disiplin altında çalıştırılan işçiler, hastane işçileri, demiryollarında, karayollarında ömür tüketenler yürüyorlar ardarda..

Köylüler geliyor.. **«İş, toprak, özgürlük»** haykırışları, «Topraklarımız **NATO'ya değil yoksul köylüye verilsin»** seslerine karışıyor.

Köy-Koop'un, Ege ve Marmara Köy-Der'in yoksul köylü üyeleri **«Demokratik toprak reformu ne oldu?»** dercesine yürüyorlar. Üretici köylüler, **«Tekellere, tefecilere ve aracılara karşı, işçilerle üretici köylülerle omuz omuza»** pankartını taşıyorlar.

Öğretmenler geliyor.. Öğretmenlerimiz. «Dünya çocuk yılında Nötron değil süt istiyoruz çocuklarımıza» diye haykırıyorlar. Öğretmenlerimiz, bilimin taşıyıcıları, aklımızın ışığı olanlar **«ekmek, gül ve hürriyet günleri istiyoruz»** diyorlar.

Mimarlar, mühendisler, doktorlar, öğretim üyeleri, asistanlar, sanatçılar, TRT'ciler, yazarlar aydın olmanın onurunu ve namusunu gösteriyorlar. Aydınlarımız işçi sınıfının emekçi halkın yanında olmanın gururu içinde yürüyorlar.

Sağlık emekçileri, PTT emekçileri, Belediye emekçileri, memurlar hep işçi sınıfının izlediği yoldan onunla birlikte yürüyerek Cumhuriyet Alanına giriyor.

Kadınlarımız geliyor. «Anamız, avradımız, yarimiz» geliyor. kırmızı çatkıları, yakalarında kızıl karanfilleri ve gözlerinde örgütlerinin kapatılmasının öfkesiyle, haykırıyorlar:

«— İKD kapatılamaz»

Tüm alan yanıtlıyor:

«— İKD kapatılamaz»

Kucaklarında çocuklarıyla analarımız yürüyorlar. O saatlerce yollardan gelenler, o polis ve asker silahları arasında yapılan aramalardan geçerek gelenler, dimdik yürüyorlar..

Gençler geliyor. Binlerce şehit veren, bir çoğu birkaç kez ölümle selamlaşmış gözbebeğimiz gençler geliyor. İlerici gençler haykırıyorlar, **«Üslere el konsun Amerika defolsun»**.

İlerici gençlerin alana girişi tam 1 saat 30 dakika sürüyor. Gençler yürümüyor, adeta alan akıyor.

DDKD'liler geliyor. Alan **«Uluslara, dillere eşitlik», «Doğu'da ulusal baskıya son», «Yaşasın Türk ve Kürt haklarının emperyalizme, faşizme ve şovenizme karşı ortak savaşı»** belgileriyle inliyor.

«Fabrikalar, tarlalar, siyasi iktidar herşey emeğin malı olacak» diyen GEB'liler giriyor alana.

Alan doluyor, alan gelenleri almıyor. Alan kıpkızıla kesiyor. Alan, bir pankart, flama ve inanç denizi

TANİLLİ'DEN MESAJ VAR

FAŞİST kurşunların yatağa mahkûm ettiği Server Tanilli'nin onbinlerce kilometre uzaktan gönderdiği mesaj okunuyor. «Bizleri, bugün, aynı noktada toplayan, aynı duygu ve heyecanla donatan şey, yarınların gerçekten bağımsız demokratik ve sosyalist Türkiyesine olan sarsılmaz inancımızdır. Bu inanç, bir yerde hayatımızın anlamıdır. Yaşama ve mücadele gücümüzü ondan alıyoruz.» diyor Tanilli.

«Bir avuç parababasının, sömürücünün, işbirlikçinin, bir ömür saltanatları uğruna, sizlere reva gördükleri zulüm ve kahır çemberini param parça edecek, «paranın padişahlığına karşı», emeğin, aklın ve bilimin egemenliğini kuracak olanlar sizlersiniz.

Emekçi kardeşlerim, sizin yürüyüşünüz, tarihin yürüyüşü tek kelimeyle hayatın yürüyüşüdür. Hayatın yürüyüşü ise durdurulamaz. Yarınlar, mutlaka, ama mutlaka, ilerici ve devrimci güçlerin, yani sizlerin olacaktır.» diyor.

Gözler yaşlı, ama yürekler ve umutlar sınıf kiniyle bileniyor...

kutladı

şimdi.

Sanatçı Meral Taygun çıkıyor kürsüye. «Çocuklar öldürülmesin» ve «Elleriniz ve yalana dair» şiirlerini okuyor. Koca Nazım'dan.

Taygun, «Amca, teyze bir imza ver. Çocuklar öldürülmesin/Şeker de yiyebilsinler» dizelerini söylerken, bir çok el yüzleri kapatıyor.. Sınıf kini, inanç, umut, yiğitlik gözyaşlarıyla daha da bir boy atıyor.

Bir anda iki yerden iki pankart yükseliyor:

«Türkiye Komünist Partisine Özgürlük»

Alan inliyor:

«Türkiye Komünist Partisine Özgürlük».

— ● —

Cumhuriyet Alanında kürsünün arkasındaki inşaatın üstündeki bir pankartta, karanlığı yırtan işçileri gösteren dev bir pano asılı.. «Bu alan 1 Mayıs alanı».

Oylamaya sunuluyor. Cumhuriyet Alanının adının, 1 Mayıs Cumhuriyet Alanı olması istemi.. Alanın adı artık 1 Mayıs Cumhuriyet alanıdır.

— ● —

Türkler konuşuyor. Türkler, 1 Mayıs geleneğini anlatıyor. 1 Mayısları yığınsal olarak kutlamanın işçi sınıfının görevi olduğunu, bu yıl da, tüm engellemelere ve saptırma çabalarına karşın herşeyin aşılarak 1 Mayıs'ın yığınsal olarak kutlandığını hatırlatıyor.

Tören tam bir disiplin içinde sona eriyor.

Çeşitli kentlerden gelenler otobüslerine dönüyor. Birçok otobüsün mazotu yok veya çok az. Gidilecek yol ise uzun. Polis ve asker denetiminde mazot aranıyor. Bulanlar yola çıkıyor. Durmak dinlenmek yok. Çarşamba sabahı herkes işinin başında olmak zorunda.

İki gece hiç uyumadan 1 Mayıs 1979'u kutluyor Türkiye işçi sınıfı ve onun savaş yolunda yürüyenler.

Dönüşte yine binbir arama, gözaltına almalar.

Ama, her türlü engele, baskıya karşın Türkiye ilerici güçleri Türkiye'nin aydınlık yarınlarına doğru yürüyenler mutludur. Bu mutluluk bilinci pekiştiriyor güzel günlere olan inancı artırıyor.

Türkiye'de 1 Mayıslar ne olursa olsun kutlanacaktır. 1 Mayıs 1979 bunu gösteriyor. Haydi 1 Mayıs 1980'e

ONBİNLERİN İZMİR'E AKMASI ENGELLENEMEDİ

30 Nisan 1979... İzmir'e, 1 Mayıs'a gidiliyor. İstanbul'da Bostancı çıkışının Ankara asfaltını kestiği kavşak. Polis ve asker kesmiş yolu.. 8 - 10 otobüs ardarda durdurulmuş.. Otobüsün birinde 40'a yakın kadın, yaşlısıyla genciyle. Tekstil işçisi Ayşe onsekizinde. İlk kez 1 Mayıs'a ve ilk kez bir yığınsal eyleme katılıyor.. Askeri ve polisi tepeden tırnağa silahlı ve namlularını üstüne çevrilmiş görünce korkuyor, heyecanlanıyor.. Dokuma fabrikasında çalışmanın ve İşçi Bayramı'na katılmanın «suç» olduğunu görerek şaşırıyor. Kimliğini çantasından bulması bir dert, elleri titriyor.

Yarım saat kadar süren arama. «Geçin» deniliyor.

Tuzla'da ikinci arama.. Bu kez, tüm araçta bulunanların isimleri alınıyor. İstanbul il sınırı ve üçüncü arama.. İzmit'te dördüncü. İznik'e giden toprak yolda beşinci İzmir girişinde altıncı.. Tekstil işçisi Ayşe, herkeresinde yeniden heyecanlanarak İzmir'e, 1 Mayıs kutlama törenlerinin başladığı Konak alanına ulaşıyor..

« BUYURUN DAVUTPAŞA KIŞLASINA »

Topkapı'dan kalkıp İzmir'e giden başka bir araç.. Daha ilk arama.. «18 yaşından küçükler var otobüste» deniliyor. Otobüs'teki 40 kişi de indirilip, askeri araca bindiriliyorlar. «İfadeleriniz alınacak» deniliyor.

«İfade almalar» sürerken, saat 24.00'e ulaşıyor. «Nasılsa sokağa çıkamazsınız, buyrun Davutpaşa kışlasına».

Liseli gençlerin, çırakların bulunduğu bir otobüs yaşları küçük gerekçesiyle geri çevriliyor. Gençler İstanbul'a geri dönüyor. Hepsi kimliklerinde doğum tarihlerini değiştirerek ve başka bir otobüs bularak, yolda yapılan altı aramayı ve kimlik kontrolünü atlatarak İzmir'e, 1 Mayıs'a ulaşıyor.

80 KADIN BİR OTOBÜSTE

Mazot bulmak ayrı bir dert.. Yollarda mazot satan bayilerin önünde uzun kuyruklar oluşmuş. Bir çok otobüs mazot bulamadığından yollarda kalıyor..

Yola devam ediliyor. 40 ge[illegible] kızın, kadının bulunduğu bir otobüsün debriyaj teli kopuyor. 40 kadın dağ başında kalıyor. Arkadan yine 40 kadının bulunduğu bir otobüs geliyor, 80 kadın bir otobüste gidiyor şimdi.. Yerlere oturmuşlar, 3-4'ü bir koltuğa sığmaya uğraşıyor. 10 saat bu şekilde gidiliyor.

ANKARA'DA TERÖR VE 525 BİN LİRANIN HİKAYESİ

30 Nisan günü Ankara'da polis terör estiriyor. Tüm demokratik örgütler basılıyor. Gözaltına almalar artıyor.

Ama, Ankara 1 Mayıs kutlamalarına katılmaya kararlı.. Ankaralılar da geceden yollara düşüyor. Ankara çıkışında aramalar yapılıyor. Ankara'dan İzmir'e ulaşabilenler yolda en az üç kez durduruluyor.

Ankara çıkışı ve yol kesilmiş.. Arama yapılıyor. Bir kişinin üzerinde 525 bin lira çıkıyor. Makina Mühendisleri Odası Genel Başkanı Fevzi Şolt bu.. Ankara'dan İzmir'e giden otobüslerin parası var üzerinde..

Polisler, «Çaldın» diyorlar.. Bir kez, iki kez, üç kez anlatılıyor: «Otobüsleri ben tuttum, şoförlerin parası verilecek.. Bu paralar onun için». Dinlemiyorlar.. Fevzi Solt ve otobüstekiler gözaltına alınıyor.

Ankara'dan yola çıkan araçlardan birinde taa Urfa'dan gelen çıraklar var.. 1 Mayıs'a, İzmir'e gidebilmek, emeğin bayramına katılabilmek için günlerce yol tepmişler.. «Yaşları küçük. Ankara'dan çıkamazlar» buyruluyor. Urfalı çırakların 1 Mayıs İşçi Bayramı törenlerine katılması engelleniyor.

KARADENİZ, 15'LERİN YOLUNDA

Karadenizliler büyük hazırlıklarla karşılıyor 1 Mayıs 1979'u.. Eni 2.5, yüksekliği 3 metre olan bir pano hazırlanıyor. Panoda Mustafa Suphi ve yoldaşlarının Karadeniz'de katlini sembolize eden bir resim var: Karadeniz'deki bir kayıktan fışkıran kızıl karanfilin üzerinde Mustafa Suphi'nin portresi yeralıyor. Üzerinde 15'lerin izinden yüzbinlerin yürüdüğünü gösteren binlerce afiş Trabzon sokaklarını donatıyor. Trabzon'un ilerici gençleri tüm Karadenizlileri 1 Mayıs kutlamalarına çağırıyor.

Açılan kampanya sonucu 180 bin lira toplanıyor. Bu parayla İzmir'e gidecek otobüsler tutuluyor. Karadeniz, Ege'ye akıyor.

Gaziantep'ten yola çıkıp İzmir'e gelenler otobüslerin camlarını açmışlar, «Güneyden İzmir'e selam» diye haykırıyorlar. Trabzon'dan Samsun'dan, Kayseri'den, Antalya'dan gelenlerle dolu Türkiye'nin tüm karayolları.. Adanalılar, İzmir girişinde yapılan aramayı atlatmışlar,

KONYA'NIN FAŞİST POLİSLERİ

Seydişehir'de faşist zinciri kıran Maden-İş üyeleri dolmuşlar otobüslere.. Konya'da ilk çevirme ve arama.. Maden-İş Bölge Temsilcisi otobüsten indiriliyor. «Gel bakalım Başkan» diyor, toplum polisleri alaylı... 15 kişi birden saldırıyorlar. Tekrar otobüs'e biniliyor Yola devam. Konya çıkışı: İkinci arama. «Gel, bakalım Başkan» deniliyor. Tekme, tokat, yumruk, dipçik cop.. Yine yola devam ediliyor.

Üçüncü arama ve yine «Gel bakalım Başkan».. Dördüncü arama ve «Seydişehir'de sen, burada biz. Gel bakalım Başkan» diyor, gözü dönmüş bazı görevliler. 15 kişi gözaltına alınıyor.. Neymiş? Kimliklerinde resim yokmuş..

Konya'dan yola çıkan otobüslerden üçü geçiş izni alamıyor. «Vali Bey'in emri var İzmir'e gidemezsiniz.»

DÜNYA İŞÇİLERİ

Canavarın karnı hâlâ doğurgan

DÜNYA demokrasi güçleri 8-9 Mayıs'ta faşizmin yenilgiye uğratılışının 34. yılını kutladı. Ama yenilgisinin üzerinden 34 yıl geçse de işçi sınıfının büyük ozanı Brecht'in dediği gibi, **«canavarın karnı halâ doğurgan»...**

Geçtiğimiz Nisan ayının sonlarında, Avrupa'nın dört bir yanından ve İsrail'den, Fransa'nın Strasbourg kentine koşan antifaşist savaşçılar, otuz binden fazla kişinin katıldığı bir gösteriyle, nazizm ve faşizm suçlarının 30 yılda zaman aşımına uğraması ve bu suçlar konusunda af çıkarılması kararını protesto ettiler. Almanya'nın dört bir yanından, Fransa'nın tüm bölgelerinden Sovyetler Birliğinden, Danimarka'dan, Çekoslovakya'dan, tüm Avrupa ülkelerinden ve İsrail'den gelen yaşlı antifaşist savaşçılar, genç demokratlarla omuzomuza insanlık suçlularının affedilmesinin yeni bir suç olduğunu haykırdılar; Federal Almanya'nın 31 Aralık 1979 tarihi itibariyle faşizm suçlularını, nazi canavarlarını affetme kararını geri almasını istediler.

Strasbourg'da dünyanın dört bir yanından gelerek faşizme karşı seslerini yükselten onbinler, **canavarın karnının halâ doğurgan** olduğunun, yılanın başını her fırsatta çıkarmaya çalıştığının bilincindeydiler.

Geçtiğimiz bir ay içinde kapitalist dünyanın çeşitli köşelerinde olup bitenler bir rastlantıdan ibaret değildi. İngiltere'de yeni naziler'in olay çıkarmadığı, ilerici demokrat örgütlerin toplantılarına saldırmadığı gün geçmiyordu. Nisan ortalarında Hitler'in doğum gününde, eski nazi üniformaları giymiş yeni naziler Federal Almanyadan Avusturya'ya, Hitler'in doğduğu eve koştular. Fransa'da aynı günlerde sinagoglar yakıldı, mezarlıklar basıldı, mezarların üzerine gamalı haçlar çizildi. Faşizmin yeniden örgütlenme olanağı bulduğu Federal Almanya'da İkinci Dünya Savaşında binlerce Avrupalı antifaşisti, binlerce Sovyet vatandaşını ve çocuğunu öldürdüğü bilinen SS doktoru serbest bırakıldı. Üstelik de - demokrasi adına ne kadar utanç vericidirhapiste altı yıl fazla yattığı için(!) Federal Alman mahkemeleri SS canavarının maddi tazminat almasına karar verdi. Maidanek cellatları diye bilinen nazi savaş suçluları Federal Alman mahkemeleri tarafından tahliye edildi. Maidanek cellatlarının bir Düsseldorf mahkemesi tarafından tahliye edilmeleri bardağı taşıran son damla oldu.

Dünyanın tüm antifaşist güçleri sonuncusu Strasbourg'da noktalanan bir dizi antifaşist gösteri yaptılar. 1945'de yenilgiye uğratılışının 34. yılında, faşizm halâ boy gösteriyor, halâ insanlık üzerinde tehdidini sürdürüyor. Ülkemiz de dahil çeşitli dünya ülkeleri halâ faşizm canavarının tehdidi altında bulunuyorsa, bu faşizmi doğuran karnın, yani emperyalist ve tekelci sermayenin henüz yaşamasındandır.

Bugün dünya demokrasi güçleri, sosyalist sistemin varlığına ve gücüne de dayanarak faşizm karşısında dünden çok daha güçlü, çok daha bilinçliler. Ama faşizm tehdidini yeryüzünden silmek için onu doğuran karnı, tekelci sermayeyi kurutmak gerekiyor. Dünya demokrasi güçleri, komünistler, sosyalistler, demokratlar, tüm antifaşist namuslu kişiler faşizmin yenilgisinin 34. yılını bu bilinçle ve bu kararlılıkla kutluyorlar.

Sosyalist ülkelerde bayram, kapitalist ülkelerde inanç ve savaşım vardı

DÜNYANIN dört bir yanında, işçi sınıfı ve onun dostları, bağlaşıkları 1 Mayıs'ı kutladı. İşçi sınıfının Birlik, Dayanışma, Savaşım gününü kutlamak her ülkede kolay olmadı. Bu yıl Türkiye'nin de aralarında bulunduğu pek çok ülkede, 1 Mayıs'ı kutlamak gerçek bir yiğitlik, özveri ve inanç işi oldu. Buna karşılık sosyalist ülkelerde ve ileri rejimlerle yönetilen ülkelerde 1 MAYIS coşkuyla, bir bayram havası içinde kutlandı.

Sovyetler'de

MOSKOVA'da Sovyet yurttaşları 1 MAYIS'ı Kızıl meydanda iki saat süren geçit töreni ve tüm gün süren şenliklerle kutladılar. Moskova'da ve tüm Sovyetler Birliği'nde öne çıkan belgi, emekçilerin uluslararası birlik ve dayanışmasıydı. Özellikle 1 Mayıs 1979'da Vietnam halkıyla ve pekçok dünya ülkesinde halâ en ilkel hakları için çetin savaşım vermekte olan işçi sınıfıyla dayanışma belgisi en öndeydi.

Moskova halkı ve Sovyet halkları, 1 Mayıs'ta uluslararası dayanışma belgisiyle birlikte barış ve emperyalizm ile savaş belgilerini de attılar.

Diğer sosyalist ülkelerde de 1 Mayıs, uluslararası dayanışma belgisiyle kutlandı.

Vietnam'da

VİETNAM'da 1 Mayıs, ABD emperyalizminin yenilgiye uğratılmasının yıldönümüyle birlikte büyük bir coşkuyla kutlandı. Hanoi'de Ulusal Meclis'te düzenlenen resmi toplantıda Vietnam yöneticileri tüm dostlarına özellikle de Sovyetler Birliğine, gösterdikleri dayanışma için teşekkür ettiler.

Japonya'da

JAPONYA'da, ülkenin binden fazla kent ve kasabasında 5.5 milyon Japon 1 Mayıs gösterilerine katıldı. Yüksek ücret, 5 günlük iş haftası, sosyal haklar, başlıca istemler arasındaydı. Tokyo'nun en büyük parkında Genel Sendikalar Konseyi başkanı 400 bin kişiye seslendi.

İtalya, İspanya Portekiz İngiltere ve İsrail'de

İTALYA'da 1 Mayıs gösterilerinde sözalan konuşmacılar, işsizlik ve terörizm sorunlarını vurguladılar. **İSPANYA**'da yüzbinlerce İspanyol işçisi ve demokratı uzun yürüyüş kortejinde yer aldı. **LİZBON**'da yüzbinlerce işçi ve sendika üyesi tüm gün boyunca Lizbon sokaklarında gösteriler yaptı. **LONDRA**'da kalabalık işçi topluluğu arasında özellikle Türkiyeli ve Yunanistanlı işçiler, demokratlar dikkati çekiyordu. İsrail'in başkenti **Tel-Aviv**'de 1 Mayıs için büyük ve görkemli bir geçit töreni yapıldı.

Fransa'da

FRANSA'da 1 Mayıs ülkenin çeşitli kentlerinde, özellikle de Paris'te kutlandı. Yüzlerce işçinin, emekçinin, ilericinin, demokratın katıldığı yürüyüş ve mitinglerde, özellikle hükümetin son aylarda yoğunlaştırdığı antidemokratik baskılar, işsizlik, hayat pahalılığı protesto edildi.

Şili'de

ŞİLİ'de Faşist Pinochet hükümeti, kendisini çok aşabilecek ve gerçek bir direnişe dönüşebilecek gösterileri engelleyebilmek için resmi bir tören düzenlemek zorunda kaldı. Ancak, Şili'li işçiler, ilerici, antifaşistler Şili'nin çeşitli bölgelerinde gösteriler düzenlediler. Pek çok Şili'li demokrat ve Sendikal Koordinasyon komitesi yöneticileri tutuklandılar.

Pakistan ve İran'da

PAKİSTAN'da, Ravalpindide 1 MAYIS gösterilerine faşist bir partinin militanları saldırdı. 24 kişi yaralandı. **TAHRAN**'da iki ayrı 1 MAYIS gösterisi yapıldı. İran'da yıllardan beri ilk kez düzenlenen gösterilerden Humeyni yandaşlarının ve dinci kanatların gösterisinin antikomünist bir havaya bürüneceği - nin öğrenilmesi üzerine TUDEH bu gösteriye katılmaktan vazgeçtiğini açıkladı.

Kent merkezinde ise işsiz komiteleri ve sendikalar sol eğilimli öğrenci ve aydınlarla birlikte ayrı bir gösteri düzenlediler.

Cezayir'de

CEZAYİR'de bu yılki gösteriler şimdiye kadar görülmemiş bir kalabalıkla ve gör... ile kutlandı. Sabah saat 10'dan itibaren, onbinlerce işçi yürüyüşe katılabilmek için «Kurbanlar Alanı»na akın ettiler. Yürüyüş buradan başlayarak 1 MAYIS ALANI'na kadar sürdü. 1 MAYIS Alanı'nda Cezayir Genel Emek Birliği'nin merkezi önünde onbinlerin katılmasıyla bir toplantı yapıldı.

Yunanistan'da

YUNANİSTAN'da 1 MAYIS kutlamalarına 1 hafta kala hükümet 1 Mayıs'ı genel güvenlik gerekçesiyle yasakladığını ilân etti. Ancak işçi sınıfının ve sendikaların baskıları sonucunda, bu karar gösterilere birkaç gün kala geri alındı ve 1 MAYIS Yunanistan'ın çeşitli bölgeleriyle birlikte özellikle Atina'da görkemli biçimde kutlandı.

Sosyalist ülkeler 1 MAYIS'ı Uluslararası dayanışma belgileriyle kutladı...

Humanite, Türkiye'de 1 Mayıs'ı manşet yaptı

Fransız Komünist Partisi Merkez organı **Humanité** gazetesi dünyada 1 Mayıs'la ilgili 2 Mayıs tarihli haberinde Türkiye'de 1 Mayıs'ı haber manşeti yaptı. Birinci sayfasından anonslu verdiği haberde, Humanité, Ecevit hükümetinin 1 Mayıs gösterilerini yasakladığını yazıyor ve bu yasaklamanın ABD Dışişleri Bakanı yardımcılarından Warren Christopher'in Türkiye hakkında, «ilgimize ihtiyacı olan bir hasta» deyimini kullanmasının hemen sonrasına düştüğüne dikkati çekiyor. Türkiye'de, 1 Mayıs'ta 1700 kişinin tutuklandığını bildiren gazete İzmir'de iki ayrı semtte 1 Mayıs gösterileri yapıldığını da haber veriyor.

1 MAYIS'I KUTLADI

İngiltere'de sağa giden İşçi partisi seçimleri kaybetti

İngiltere seçimlerinden önce, ilerici çevreler, **«İster İşçi Partisi, ister Muhafazakârlar kazansın, kaybeden emekçiler olacak»** yorumunu yapıyorlardı. Çünkü, geniş emekçi yığınların istemlerine sağ sosyal demokrat İşçi Partisi hiçbir çözüm getirememiş ve gitgide sağa kayıp, işçi sınıfından, emekçilerden büsbütün uzaklaşarak kendisine bağlanan umutları sıfıra indirmişti.

Geçtiğimiz hafta yapılan seçimlerde, beklendiği gibi Callaghan'ın liderliğindeki İşçi Partisi 60 sandalye gerileyerek seçimleri kaybetti ve iktidara Bayan Margareth Thatcher'in liderligindeki Muhafazakâr Parti geldi.

Bayan Thatcher, seçim kampanyasını, grev hakkını, sendikaların «azgınlığını» sınırlayacağını bildirerek ajmış, halka bir sürü vaadde bulunurken, açık açık, patronlara çıkar sağlayacağını bildirmişti. Buna karşılık İşçi Partisi seçimlere çığ gibi büyüyen işsizlik ve enflasyonun ağır yükü yanında, hergün biraz daha sağa kayarak emekçi sınıfları uzaklaştırmanın dezavantajıyla giriyordu. Partisi'nin sol kanadı tarafından da defalarca uyarılmış ve eleştirilmiş olan Callaghan'ın tekelci sermaye ile uzlaşma politikasının iflası, seçim sonuçlarında yansıdı.

Muhafazakârların seçimleri kazanması dünya ilerici kamuoyunda kuşkular yarattı. Başbakanlığa gelen Bayan Thatcher'in, defalarca belirttiği gibi, İsrail'le ve Kuzey Afrika'nın ırkçı beyaz azınlık rejimleriyle daha fazla yakınlaşması, soğuk savaş ortamına yatkın, uluslararası detanta düşman bir politika izlemesi, ülkesindeki yeni-nazi ırkçı akımları cesaretlendirmesi, silahlanma harcamalarını yükseltmesi bekleniyor.

İngiltere'deki seçim sonuçları, sağ sosyal demokrasinin çıkmazını ve yığınların güvenini adım adım nasıl kaybedeceğini açıklıkla gösteriyor. Türkiye'nin NATO'cu, antikomünist, emperyalizmin uydusu tekelci sermaye çevreleri ve sözcüleri ise sonuçtan memnun görünüyorlar.

Thatcher iktidarını İşçi Partisi'nin sağa kayışına borçlu...

Rodezya'da danışıklı dövüş

Rodezya'da (Zimbabwe), geçtiğimiz günlerde yapılan danışıklı dövüş seçimlerin yankıları ve dünya ilerici kamuoyunun bu seçimlere tepkileri sürüyor. Zimbabwe seçimleri, ülkedeki ırkçı beyaz azınlığın, ülkenin gerçek sahipleri yerli halkın özgürlük savaşımını saptırmak ve sonunu geciktirmek için düzenlediği bir komploydu. Irkçı beyaz azınlık, işbirlikçi bazı «ılımlı» siyah liderlerle anlaşmıştı. Beş gün süren seçimler gerçek bir komediydi. Tüm görevliler ve denetçiler beyazlardan oluşuyor, oy verenlere terör uygulanıyor, seçim sandıklarının yeri bile bilinmiyordu. Bu seçimler de önceden belirlenen rakamlara göre seçmenlerin yüzde 5'ini oluşturan beyazlar Mecliste sandalyelerin yüzde 25'ini alırken, aynı zamanda İçişleri, Maliye, Savunma gibi tüm önemli ve kilit bakanlıkları da alacaklar, geri kalan sandalye ve bakanlıklar Irkçı Beyaz azınlığın işbirlikçisi durumundaki «ılımlı» siyahlara verilecekti.

Zimbabwe Yurtsever Cephesi seçimleri boykot etti. Dünya ilerici kamuoyu ve Güvenlik Kurulu da Rodezya seçimlerini geçersiz saydığını bildirdi. Bu arada Türkiye'nin de bu seçimleri tanımadığını bildirmesi, olumlu bir tavır olarak değerlendirildi.

GÜNEY AFRİKA'DA ALTI YURTSEVER ASILDI

Solomon Mahlangu'nun tüm dünyada tepki ve yankılar yaratan idamından sonra Güney Afrika'daki ırkçı beyaz azınlık altı yurtseveri daha öldürdü. 1979 başından beri ülkede 36 idamın yapıldığı bildiriliyor.

Bu arada, emperyalizm ırkçı rejimleri ödüllendirmekten de geri kalmıyor. Yurtseverlerin kanına giren Pretoria cellatlarına CİA küçük bir hediye olarak Angola, Tanzanya ve Mozambik'in, yani Pretoria'yı çevreleyen ilerici Afrika ülkelerinin havadan çekilmiş stratejik öneme sahip fotoğraflarını verdi. Böylece cinayetlerin bedeli ödenmiş oldu.

kısa... kısa...

Devrim ve demokrasi üzerine teorik konferans

Macaristan'ın Tihany kentinde 38 Komünist ve İşçi Partisi temsilcisinin katıldıkları «Devrim ve Demokrasi» konulu üç günlük teorik konferansın çalışmaları bitti. Macaristan Sosyalist İşçi Partisi Merkez Komitesi ile Barış ve Sosyalizm Sorunları Dergisinin ortaklaşa düzenledikleri konferansta, devrim ve demokrasi sorunları, bir genel oturum ve iki komisyonda ele alındı.

Dünya Barış Konseyi Prag'da toplandı

Dünya Barış Konseyi Başkanlık Divanı toplantısı, Çekoslovakya'nın başkenti Prag'da yapıldı. Örgütün kuruluşunun 30. yıldönümü hazırlıklarının görüşüldüğü toplantıda, Avrupa'daki güvenlik ve işbirliği sürecinin sorunları, silahsızlanma konuları ile birlikte Vietnam halkıyla dayanışma eylemlerinin sonuçları ve dökümü üzerinde de duruldu. Beş kıtadan 300 delegenin katıldıkları toplantıda, barış savaşımının her geçen gün daha büyük önem kazandığı, buna paralel olarak da güçlendiği üzerinde duruldu.

Bolivya Komünist Partisi legal kongresini tamamladı

Bolivya Komünist Partisi IV. Kongresi, La Paz'da 1971 yılından bu yana ilk kez legal olarak yapıldı. 300 delegenin tüm parti örgütlerini temsil ettikleri kongrede, Demokratik Halk Birliği Cephesi içinde yer alan onbir parti de gözlemci olarak yer aldılar. İç ve dış sorunların ayrıntılı bir biçimde tartışıldığı kongrede, parti belgelerinin onaylanmasından sonra Jorge Kolle Cueto yeniden Genel Sekreterliğe seçildi.

FKP'nin üye yapısı açıklandı

İtalyan Komünist Partisi'nden sonra Avrupa'nın en büyük nicel güce sahip komünist partisi sayılan Fransız Komünist Partisi'nin üye sayısı ve üye yapısı 23. kongre öncesinde açıklandı.

FKP, 1978 sonu itibariyle 702 864 üyeye sahip. Bu üyeler 28 bin hücrede örgütlenmiş durumda.

FKP'nin üye yapısının 1966'dan bu yana gençleştiği, 35 yaşın altındaki üye oranının giderek fazlalaştığı gözleniyor. Halen 30 yaşın altındaki üye oranı yüzde 26.8, 30-45 yaş arası üye oranı yüzde 32.6, 45 yaşından büyük üye oranı ise yüzde 40.1

FKP üyelerinin meslek ve toplumsal kesimlere göre dağılımı ise şöyle:

Üyelerin yüzde 51'i endüstri ve tarım işçilerinden ve üretim sürecindeki yerleri gereği işçi sınıfı içinde sayılmaları gereken bir kısım teknisyen ve hizmetliden oluşuyor. Memurların tüm parti üyelerine oranı yüzde 28, teknik adamların oranı ise yüzde 4.4. Komünist aydınların tüm parti üyelerine oranı yüzde 13,5 Ayrıca FKP'de 23 bin işsiz, 25 bin yabancı işçi, 17 bin küçük tarım işletmecisi, 20 bin tüccar ve küçük zanaatkâr 90 bin emekli 12 bin öğrenci ve aralarında ev kadınlarının da bulunduğu 62 bin herhangi bir mesleğe sahip olmayan üye bulunuyor.

GOŞİZMİN TEMELLERİ

TÜRKİYE işçi sınıfının önünde duran, ulusal demokratik güçlerin eylem ve cephe birliğinin kurulması, pekiştiilmesi ve bu güçlerin hızla ileri demokratik bir düzene doğru yolalmaları görevi, çeşitli sağ ve «sol» akımlarla ideolojik savaşımı da güncel kılıyor. Türkiye işçi sınıfı, onun öncü örgütü, bir yandan ülkedeki tüm ulusal demokratik güçlerin antiemperyalist, antifaşist ve antitekel bir platformda biraraya gelmesi için çaba harcarken, öte yandan da bu birliğin başarılı kılınabilmesi için, işçi sınıfının hegemonyasında oluşmasına büyük önem veriyor.

SAVAŞ YOLU önümüzdeki dönemde bu amaçla bir dizi yazı yayınlayacak. Bu dizinin ilkinde, Türkiye'de **goşizmin ve küçük burjuva serüvenciliğinin** temelleri ele alınıyor.

Goşizm dediğimiz zaman, maoculuğun, troçkizmin ve emperyalizmin, işbirlikçi tekelci burjuvazinin gizli servislerinin maşası durumuna gelen küçük terör şebekelerinin bu kavram dışında tutulduğunu belirtmek gerekir. Çünkü bunlar günümüzde emperyalizmin, işbirlikçi tekelci burjuvazinin ve gericilik güçlerinin açıkça yanında saf tutmuşlardır, gerçek yüzleri bugün biraz daha ortaya çıkmaktadır.

GOŞİZMİN TOPLUMSAL TEMELLERİ

«... Bolşevizmin, anarşizme benzer yanları bulunan ve ondan bir şeyler alan ve her temel meselede tutarlı bir proleter sınıf mücadelesinin şartlarından ve gereklerinden kaçan şu küçük burjuva ihtilalciliğine karşı, uzun yıllar süren bir mücadele şekillendiği ve güçlendiği.. henüz yeteri kadar bilinmemektedir.

Kapitalizmin iğrençlikleri karşısında «öfkeye kapılan» küçük burjuva, tıpkı anarşizm gibi tüm kapitalist ülkelerde gözlenen sosyal bir fenomendir. Bu çeşit ihtilalciliğin istikrarsızlığı, kısırlığı, boyun eğişi, uyuşukluğu, boş fantaziye ve giderek «moda olan» şu yada bu burjuva eğilimine karşı kudurgan bir kararlılığa dönüşebilme özelliği, bütün bunlar herkes tarafından biliniyor.» (Lenin «sol» komünizm, s.23)

Lenin'in bu tanımlaması, bütün ülkeler için olduğu gibi Türkiye için de geçerlidir. Özellikle 1965'lerden sonra hızlanan tekelleşme süreci, ülkemizde küçük mülksahiplerinin, küçük köylülerin hızla yıkıma uğramalarına yol açmıştır. 1979'lara gelindiğinde bu süreç daha da acımasız bir biçim almıştır. Bilindiği gibi proletarya, kapitalizmin gelişmesi oranında büyüyen, gelişen ve güçlenen sınıftır.

Oysa küçük mülk sahipleri kapitalizmin yıkıma sürüklediği, çürüttüğü sınıflardır. Bu nedenle işçi sınıfının tersine, bunların çabası özünde kendi varlığını koruma çabasıdır.

İşçi sınıfının savaşımıyla bağlaşıklık içine girmediği sürece ekonominin istikrarlı geliştiği dönemlerde, kurtuluşunu reformlarda, burjuvaziyle uzlaşmada arar; bunalımın tüm ağırlığıyla bindirdiği zamanlarda ise yıkımdan bir an önce kurtulmak için çılgınca çıkışlara ve serüvenlere yönelir.

Tekelleşmenin hızlandığı 1965'ler sonrası Türkiye'sinde de goşizm, işte bu kesimlerde boy göstermiştir. Tekellerin devletle bütünleşmeleri, militarist kliğin finans oligarşisi ile birleşmesi, Türkiye'de bu kesime yeni katmanlar da eklemiştir. Küçük köylülerin, esnaf ve zanaatkârların yanı sıra, çoğunluğunu aydınların oluşturduğu çeşitli mesleklerden ücretliler (mühendisler, teknik elemanlar, öğretmenler, vs.) yani bir zamanlar egemen sınıfların parçası olan yada kendilerini egemen sınıfla bütünleştiren tabakalar ayrıcalıklı konumlarını yitirmişlerdir. Büyük işletmelerde, büyük bürolarda çalışan ücretliler haline gelmişlerdir. Yada işsizliğin pençesinde kıvranmaktadırlar.

Ülkemizde ekonominin gittikçe büyüyen uzman gereksinimi teknik ve yüksek öğretim talebinin artışını getiriyor. Ancak kapitalist yapı öğrenci gençliğin geleceğini de büsbütün karartıyor. Bunun sonucunda öğrenci gençliğin bir kesimi işçi sınıfı yoluna düşerken, bir kesimi de goşist eğilimlere kapılıyor.

Kısacası bugün Türkiye'de boy gösteren işçi sınıfına ters düşen akımlar gibi goşizm de şu yada bu kişinin grubun öznel niyetlerine, arzularına değil, böylesi bir toplumsal tabana dayanmaktadır.

GOŞİZMİN POLİTİK TEMELLERİ

Bugün tüm dünyada olduğu gibi, ülkemizde de goşizmin boy göstermesinin çeşitli politik etmenleri vardır.

Türkiye'de goşizmin gelişip güçlenmesinde önemli rol oynayan bir kesim kemalist darbecilerdir. 27 Mayıs sonrasında sol hareket içinde etkinlik kazanan bu gruplar 1965'lerden sonra özellikle gençlik içinde gelişen «sol» eğilimleri, darbe yapıp iktidara gelme çabalarına sivil dayanak yapmayı düşlemişlerdir. Bu amaçla gençlik hareketleri içinde provokasyonlara giriştikleri, geniş öğrenci hareketini böldükleri ve gençliğin savaşımını işçi sınıfının savaş yolundan ayırdıkları bugün artık sır değildir. 12 Mart döneminde «Büyük eylemlere» girişen THKO, THKP-C gruplarının o zamanlar cuntacı gruplarla yakın ilişkiler içinde bulundukları ve «beklenen sol darbe»ye ortam yaratma niyetleri bilinen bir gerçektir.

Ülkemizde goşizmin gelişip güçlenmesinde etkin olan bir başka etken Türkiye İşçi Partisi yöneticilerinin toplumdaki gelişmeyi gözleyememeleri işçi sınıfının savaş yolunu çizememeleri, gerçekçi olmayan çözümler önermeleri, bu arada pasifizmin ve parlamenterizmin batağına saplanmaları, arayış içindeki genç kadroların yığın halinde goşizme kapılmaları sonucunu doğurmuştur. Her zaman olduğu gibi «sol» sapma, sağ sapmanın günahlarının bir ürünü olmuştur.

Goşizmin gelişmesine etkide bulunan bir başka olgu da tüm kapitalist ülkelerde olduğu gibi, ülkemizde de sosyal demokrasinin tekelleşme sürecine uygun dönüşümler geçirmesidir. Sosyal demokrat liderliğin işbirlikçi tekelci burjuvazinin hizmetine girmesi, CHP'nin Sosyalist Enternasyonal'e üye olmasıyla noktalanan bu gelişme, tekelci burjuvaziyle çıkar çatışması içinde bulunan ve CHP'ye gönül bağlayan kimi kesimleri umutsuzluğa ve serüvenciliğe itmiştir. Bu kesimler sosyal demokrasiden devraldıkları antikomünizmi, antisovyetizmi, «sol» lafazanlıklarla gizlemekte ve tekelci burjuvaziyle uzlaşan sosyal demokrat liderliği, tekelci burjuvazinin bizzat kendisi olarak görerek sonuçta «sol» hatalara düşmektedirler.

Sosyalist ülkelerin dünya politikasına damga vurmaya başlamalarından sonra, Leninci barış içinde yanyana yaşama politikasının hayata geçirilmesi, dünya çapında sınıf savaşımının, kapitalist ülkelerde ekonomik, politik ve ideolojik alanda verilen sınıf savaşımının hızlanmasına yol açmıştır. Bunun sonucu olarak, burjuvazi, pek çok alanda sıkışmış, zor durumda kalmıştır. Bu çıkmazdan kurtulmak isteyen tekelci burjuvazi, bir yandan barış içinde yanyana yaşama politikasına, yumuşama ve silahsızlanmaya karşı direnirken, öte yandan bu politikanın sınıf savaşımından vazgeçmek ve sosyalist ülkelerin sözüm ona saldırganlığı anlamına geldiği yolunda yoğun bir kampanya başlatmıştır. Bu kampanyanın gerisinde gizli bulunan niyetleri kavrayamayan kesimler goşizmin lafazanlığına kapılmakta, bunun sonucu olarak da milliyetçilik saflarına savrulmaktadır.

Son olarak belirtilmesi gereken bir başka politik temel de, tekelleşme sürecinin getirdiği «zor kullanımı»dır. Yaşamın tüm alanlarındaki bürokrasi, tekelci devletin dilediğini uygulama politikası, küçük burjuva kitlelerin egemen sınıfların tahakkümlerinin yalnızca baskı ve zor kullanma yanını ele almalarına, ekonomik temelleri esgeçmelerine, bunun sonucu olarak da ekonomik ve demokratik savaşımı reddetmelerine yol açmaktadır. Tekelleşme sürecinin zoru, küçük burjuva kitlelerinde yalnızca buna karşı çıkmak istemini değil, aynı zamanda her türlü otoriteyi, bu arada işçi sınıfının otoritesini de reddetme eğilimini doğurmaktadır.

GOŞİZMİN İDEOLOJİK TEMELLERİ

Türkiye'deki goşizm MDD hareketinden ve onun etkisi altındaki gençlik örgütlerinden kaynaklanmıştır. MDD'in statik cunta teorisi, bunalımın derinleşmesiyle konumlarını yitiren küçük burjuva aydınlarına yetmeyince, maoculuğa ve Latin Amerika'da boy gösteren kimi «teorisyen»lere başvurulmuştur. Bugünkü «sol» grupların büyük bir bölümüne «teorisyenlik» yapan Mahir Çayan'ın ilk yazıları bu yoldadır. Aydınlık Sosyalist Dergi'nin 15. sayısındaki ilk yazısında Mahir Çayan, bir yandan «Halk savaşı» önermiş, köylülüğü öne çıkarmış ve ona devrimde temel güç rolü atfetmiştir. Öte yandan Douglas Bravo'nun «politikleşmiş askeri savaş», «politik askeri liderliğin birliği» kavramlarını kullanmıştır. Sınıf savaşımının keskinleşmesine ve bunalımın derinleşmesine, örgütsüz ve yığınlardan kopuk «sol»un tecrit olmasına paralel olarak Mahir Çayan'ın görüşlerinde maocu etkiler azalmış, Latin Amerikalı şehir gerillacılarının, bu arada Mariguella'nın etkisi artmıştır. 12 Marttan sonra yazılan «Kesintisiz Devrim II»de yalnızca bireysel terörizmin ve marecacılığın izleri görülmektedir.

Yine bugün kimi «sol» grupların kökenini oluşturan THKO ise daha çok «sol» teorisyen Debray'ın etkisiyle fokoculuğa sürüklenmiştir. «Öncü parti gerilla fokosu şeklinde varolabilir. Gerilla gücü, partinin embriyonik şeklidir», biçimindeki Debraycı tez, bu akıma damgasını vurmuştur.

Bugün bu görüşler pek çok değişikliğe uğradı. Bir akım içinden pek çok bölük pörçük gruplar, bunların bir yanını benimseyen fakat diğer yanlarına karşı çıkar alt grupçuklar oluştu.

1971'den bu yana geçen süreç içinde işçi sınıfının politik ve sendikal hareketinin kazandığı büyük ivme, yığın savaşımlarındaki yükselme, bilimsel sosyalizmin ilkelerinin yığınlar içinde derinleşmeye, kök salmaya başlaması, goşist akımları da etkiledi, bir çok eski tezlerini bir yana bırakmaya zorladı. Türkiye'deki «sol» akımların belli başlılarının şu anda savundukları yanlış görüşleri bir başka yazımızda derinlemesine ele alacağız. Ancak burada kısaca bunların bugün hala savundukları görüşlerin ortak yanlarını vurgulamak istiyoruz.

1 — «Sol» sapmanın tüm türleri devrimde işçi sınıfının ve onun öncü örgütü olan komünist partisinin önderliğini yadsır. Önderliği kendi sınıfsal temellerinin, küçük burjuvazinin değişik kesimlerine yüklerler.

2 — Yığınların devrimci gücüne inanmazlar. Çözümü, yığınlar adına hareket eden öğrencilerin, aydınların ve bunların oluşturdukları grupçukların bireysel çıkışlarında ararlar.

3 — Tekelci kapitalizm döneminde hızla yıkıma uğrayan kesimlerin «bir an önce kurtulma» düşü, serüvenciliğe kapılan bu akımları tek yanlılığa, sekterliğe iter. «Tek yol devrim»dir. Devrimden ise, yığınların kendiliğinden isyanını, örgütsüz, plansız silahlı savaşımı anlarlar. Devrim, devlet, proletarya diktatörlüğü, sosyalizm ve demokrasi, demokratik devrim, devrimci savaşım biçimleri vs. konularda bilimsel gerçekleri altüst ederler.

4 — «Sol» akımların tümü, toplumsal gelişmenin nesnel yasalarını görmezden gelirler. Somut durumun somut tahlilini yapmak yerine, kendi dar görüşlü düşüncelerini, kafalarındaki tasavvurları gerçek sanırlar. Olayların belli dönemeçlerinde varolan durumu hesaba katmak yerine, enfes, cezbedici, mestedici belgileri yenileyip dururlar. İstikrarsızdırlar. Bugün a dediklerine, yarın kara diyebilirler.

5 — Marksizm-Leninizme ve işçi sınıfının bu bilimsel öğretisi ışığında dünya komünist ve işçi partilerinin geliştirdikleri ve her komünist partisine kılavuzluk eden görüş ve ilkeleri, proleter enternasyonalizmine bağlılığı «şablonculuk» sayarlar. Öte yandan kendilerinin çizdikleri şablonu, her durum ve koşulda uygulamak isterler.

6 — Dünya komünist ve işçi partilerinin, emperyalizmin açık bağlaşığı haline gelen maoculuğa karşı verdikleri savaşımda «tarafsız» kalırlar. Orta yolculuğu seçerler.

7 — Proleter enternasyonalizminin somut kıstaslarını yok sayarak bu yüce ilkeyi ne olduğu belirsiz, soyut bir şeye dönüştürürler. Dünya komünist hareketini «revizyonist» olarak damgalarlar. Buna karşılık kendilerini merkeze koyarak küçük burjuva milliyetçisi özelliklerini sergilerler.

8 — Proletarya diktatörlüğünü, sosyalist demokrasinin tüm başarılarını varolan sosyalizmin kazanımlarını yadsırlar ve sosyalist sistemi revizyonizmle suçlarlar. Böylece işçi sınıfının öncülüğünü, yalnızca ulusal planda değil, aynı zamanda uluslararası planda da yadsımış olurlar.

Kafalardaki sansür

1 MAYIS 1979'u yansıtırken, birkaç farklı örnek bir yana, genel olarak «basınımızın» hiç de başarılı sınav vermediğini açıkça söylemek gerek.

Türkiye'de, özellikle günlük gazete piyasasında basın tekellerinin tam egemenliği hesaba katılacak olursa, bunda hiç de şaşılacak bir şey yok. Yine de «demokrasi» sözcüğünü dillerinden düşürmeyen ve basına özgürlük edebiyatını durmaksızın geveleyenlerin asgari bir demokrasi ve özgürlük anlayışına sahip olmaları beklenirdi. Oysa 1 Mayıs öncesinde yaratılan hava, 1 Mayıs İzmir kutlamasının yansıtılış biçimi, 1 Mayıs'ta İstanbul'daki protesto gösterileri haberlerine atılan başlıklar tüm dünyanın emeğin günü olarak kutladığı bu günü yadsımaya, bu günle ve 1 Mayıs geleneğiyle birlikte işçi sınıfını, onun ekonomik ve politik örgütlerini karalamaya, yığınları işçi sınıfıyla karşı karşıya getirmeye yönelikti; provokasyon amaçlıydı; sindirici, terör salıcı, karalayıcıydı. Bu bir gözlem...

Bir başka gözlem, sıkıyönetimin olmadığı illerde basın üzerine koyulan gayrı resmi yasaklar ve keyfi baskılarla ilgili. Bugün, Türkiye'nin 19 kentinde sıkıyönetim var. Geriye 48 il kalıyor. Ama bu 48 ili, hatta bunların en büyüğü ve halen ilerici basın faaliyetlerinin yoğun olarak sürdürülebildiği İzmir'i şöyle bir dolaşsanız, bayilerde, kitapçılarda, vitrinlerde bir tek ilerici yayın bulmanız mümkün olmaz. Oysa bu yayınlar üzerinde hiç bir resmi yasak yoktur. Ama bir yandan keyfi baskılar, öte yandan demokrasi geleneğinin yerleşmemiş olduğu kafaların kendi içlerindeki baskı ve direnme gücü eksikliği buraları da birer gizli sıkıyönetim kentine çevirmektedir.

Türkiye ilerici güçlerine, Türkiye demokrasi güçlerine öncelikle düşen, geniş yığınların kafalarındaki sansürü, kafalarındaki baskıyı kaldıracak savaşımı verebilmek, yığınları demokrasi bilincine kavuşturabilmek, burjuvazinin, egemen güçlerin tüm sansürlerinden, tüm baskılarından daha etkili olan bu gizli, bilinç altı sansür ve baskıyı, işçi sınıfının bilinci, sabrı ve yiğitliğiyle silebilmektir.

Savaşımın bir yanı da budur.

Televizyon seyircisi bir tüketici midir ?

Kapitalist toplumda, çağımızın en yaygın ve etkili kitle haberleşme aracı olan televizyon tüm programlarıyla bir tüketim maddesi haline getirilmiş durumda. Televizyon seyircileri de, kapitalizmin geniş tüketiciler yığınını oluşturuyor. Bu türden kapitalist ilişkiler içinde, kapitalizmin sömürüsü, bir başka ve dolaylı yoldan, televizyon olayında da somutlanıyor. Seyirci, bir tüketici olarak sömürü toplumunun değer yargılarına daha çok uyduruluyor, kafası bilinci yıkanıyor, tüketim toplumunun kuralları içine daha bir sıkı hapsediliyor.

Geçtiğimiz günlerde Fransa'nın Cannes kentinde açılan **15. Uluslararası Televizyon Programları Pazarı**, bu olguyu bir kez daha gözler önüne serdi. Türkiye'den giden televizyoncuların da sevilen birçok eski dizinin yeni bölümlerini ve yeni dizileri satın aldıkları bu pazarda, kapitalist piyasa kurallarının tamtamına işlemesi dikkati çekti.

Luis Lumiere 1895'de sinematografı bulduğu zaman, kendi buluşunun önemini ve geleceğini hiçbir zaman kavramamıştı. O sıralarda, yeni buluş konusunda kendisiyle görüşmeye gelen Melies gibi, yedinci sanatın büyük usta ve dehalarına şöyle diyordu: **«Buluşum satılık değildir delikanlı. Zaten satsam seni iflas ettirir. Birkaç zaman meraklı ve ilginç gelebilir ama başka hiç bir ticari değeri yoktur»** Lumiere kesinlikle yanılıyordu. Buluşu çağdaş dünyanın yaygınlık açısından bir numaralı sanatına ve kitle haberleşme aracına yol açtı.

Bugün tüm dünyada 360 milyondan fazla televizyon alıcısı var. Sosyalist ülkeler de dahil, bu alıcıların 166 milyonu Avrupa'da bulunuyor. Kuzey ve Güney Amerika da 145 milyon civarında televizyon alıcısı sayılıyor. Asya 40 milyon, Okyanusya 5 milyon, Afrika 3 milyona yakın televizyon alıcısına sahip. Özellikle kapitalist dünyada, televizyon programları piyasası son derece canlı ve hareketli. Cannes'da yapılan son Uluslararası Televizyon Programları Pazarının resmi bülteninde şöyle deniyor : **«Televizyon açısından dev bir pazar var. Yayın tüketicilerinin sayısı giderek artıyor. Bu çok daha fazla televizyon programı, yani çok daha fazla ürün gereksinimi demektir.»**

Böylece seyircinin tüketici, televizyon programlarının da ürün olduğu açıklanıyor. Uluslararası televizyon fuarında da büyük televizyon şirketleri, TV tekelleri program satınalmak için dev harcamalar yapıyorlar.

Televizyonu bu gözle değerlendiren kapitalist anlayış, kuşkusuz bu çok etkili aracı kendi amaçları doğrultusunda kullanıyor. Buna karşılık televizyon, sosyalist ülkelerde, ilerici rejimlere sahip gelişmekte olan ülkelerde eğlendirici olma yanında, son derece etkili bir eğitim ve bilinçlendirme aracı. İnsanın öğrenme yetisini en iyi geliştiren hem göze hem kulağa seslenen bir araç olarak, çocuktan yetişkin insana kadar, insanın gelişmesinde çok önemli bir rol oynayabiliyor. Tabii eğlendirici olma ve sanatsal yönünü de hiç gözden kaçırmadan.

Kısaca televizyon bir araç. Hem de çok önemli bir araç. Ama asıl önemli olan bu aracı kimlerin ne amaçla kullandığı...

Kaba faşizm yardakçılığı ve antikomünizmin incesi

Bir Gazetecinin Serüvenleri televizyonun ilgiyle izlenen dizilerinden biri. Gazeteciden çok bir polis hafiyesi gibi çalışan Mike Andros uyuşturucu madde kaçakçılarını, katilleri, yolsuzluk yapanları, rüşvet şebekelerini ortaya çıkarıyor.

Bu zehir gazetecinin son serüvenlerinden birinde, peşine düştüğü kötü adam, bazı «savaş suçlularını» Avrupa'dan Amerika'ya gizlice sokan ve kurtaran bir şebekenin yöneticisiydi.

Avrupa'dan Amerika'ya kaçan savaş suçlusu deyince, insanın aklına hemen nazi savaş suçluları, eski faşistler geliyor. Filmin başında başka bir şey düşünmek olanaksız olduğundan hemen bu düşünceye kapılıyorsunuz. Üstelik de zehir gazetecinin peşine düştüğü amansız çete reisinin takma adının «Atina cellatı» olduğunu da öğreniyorsunuz. İkinci Dünya Savaşında tüm Avrupa'da olduğu gibi Yunanistan'da ve Atina'da cellatlık yapanlar kimlerdi? Tarihin gösterdiğine göre faşistler, nazi istilacıları, bir de Yunanistan halkına nazilerin bile yapmadıkları zulmü reva gören krallık ve Nazi yanlısı, halk düşmanı yerli faşistler...

Ama gelin görün ki Mike'ın izlediği adam filmin kısacık bir sahnesindeki bir konuşmadan ve gösterilen birkaç eski fotoğrafta hemen anlaşıldığı gibi bir nazi suçlusu, bir faşist, bir Yunan işbirlikçisi değil; İkinci Dünya Savaşı sırasında ülkesini düşman işgalinden kurtarmak için savaşmış, daha sonra da Yunanistan'da işbirlikçi-faşist güçler, yurtseverlere, emekçilere, işçilere karşı iç savaş açtıklarında halk ordusunun, tüm Yunanistan emekçilerinin ön saflarında çarpışmış, (filmdeki deyimle Kızıl Tugaylardan birinde görev almış) bir yurtsever, belki de bir komünist.

Neresini düzeltmeli bu hikayenin. Önce bu tür bir «savaş suçluluğunu» tarihin tanımadığını, tümünün hayal ve kurgu olduğunu mu? Yoksa Yunanistan halkının «kasap» veya «cellat» diye anımsadıklarının, işbirlikçi faşistler olduğunu mu? Yoksa İkinci dünya savaşı, nazi işgali ve içsavaş yıllarında işkencelere maruz kalanların, öldürülenlerin, sakat bırakılanların, yurtlarından sürülenlerin asıl Yunanistanlı komünistler, demokratlar, ileriler, yurtseverler, namuslu insanlar olduğunu mu?

Antikomünizmin böyle ince, geçerken dokunduruluvermiş örneklerine televizyonda artık alışıldı.

Tercüman patronu işçilere yenildi

Bir süre önce, tekelci sermayeye «Tercüman» gazetesinde, ilân mahiyetinde böbürlenme yazıları çıktı. Tercüman patronları, halen grev yüzünden İngiltere'de yayınlanamamakta olan The Times gazetesinin Federal Almanya'da Tercüman tesislerinde basılacağını büyük bir iftiharla ilân ediyorlardı. Böylece Tercüman'ın «büyüklüğü», «rakipsizliği» bir kez daha ortaya çıkıyordu. Ama, Tercüman patronlarının unuttukları nokta, Tercüman'dan büyük işçi sınıfının olduğuydu. Geçtiğimiz günlerde Tercüman'ın The Times'ı Federal Almanya'daki tesislerinde basma umudu ve hesabı suya düştü. Hesabı bozan, söz konusu tesislerde çalışan Federal Alman ve Türkiyeli işçiler oldu.

Olay şöyle gelişti:

İngiltere'nin ve kapitalist dünyanın en eski ve yaygın günlük gazetelerinden The Times'de beş ayı aşkın süredir grev var. Times işçileri grevi büyük kararlılıkla sürdürüyorlar. The Times'in patronu gazeteyi çıkarabilmek için her yolu denemiş ama boşuna, sonuç alamamış. Son olarak, gazeteyi Avrupa'nın başka bir ülkesinde bastırarak grevi bu yolla kırmayı planlamış. En elverişli olarak da Türkiye büyük patronlarının sözcüsü Tercüman'ın Federal Almanya'daki tesislerini görmüş. Tekelciler arasında anlaşmaya varmak zor olmamış. Arada sözleşme bile imzalanmış. Buraya kadar herşey iyi gitmiş. Ama sonrasında işler karışmış.

Federal Almanya'da yaşayan Türkiyeli işçiler, bağlı bulundukları İG-Druck und Papier Sendikası ile birlikte harekete geçmişler. Tercüman patronuna, işçilerin haklı grevini kırmak amacıyla The Times'in basılmasına yardımcı olmaması gerektiği hatırlatılmış. Patron yine de diretince 28 Nisan'da işyerinde grev başlamış.

Bu grev işçi sınıfının uluslararası dayanışmasının en güzel somutlandığı olaylardan biridir. Türkiyeli ve Federal Alman işçiler yanyana, omuz omuza İngiltere'deki sınıfdaşlarının grevlerine gözcülük etmişler, onların davasına omuz vermişler, patronların grev kırıcılığının önüne dev bir set çekmişlerdir.

Federal Almanya'daki Tercüman grevi tüm işçilere örnek, tüm patronlara gözdağı olmalıdır.

● ANTAKYA

Maocular ve serüvenciler gericiliğin hizmetinde

Faşistlerin Antakya'da pek tutunamamaları üzerine, gerici güçler ilericilere karşı maocu Aydınlık ve serüvenci Devrimci Kurtuluş gruplarını kullanmaya başladılar.
Özellikle İGD üzerinde yoğunlaşan saldırıların ilki «Acilciler»den geldi. İGD'ye saldırı tutmayınca, bu kez de İKD'ye saldırı düzenlediler. Hemen ardından Perinçek'in Antakya'ya geleceğini bahane eden Aydınlıkçılar'ın kentin merkezine Pankart asmak istemeleri olaylara neden oldu. Maocular ilerici gençlere ve halka saldırmaya yeltendiler.

● ARTVİN

Hopa'da faşistler halka saldırdı

Hopa'da, 2 Mayıs günü, 1 Mayıs'ta faşistlerin düzenledikleri saldırıları protesto için yürüyüş yapan ilerici halka faşistler ateş açtı. 2 Mayıs günü, saldırıları protesto için toplanan ve MHP binasına yürüyen halka, MHP binası cıvarından Hasan Albay, Mecit Denizkaya ve MHP'li Koyuncu Köyü muhtarı tarafından ateş açıldı. Daha sonra, kargaşadan yararlanan faşistler bir otomobille kaçmak istediler. Halk Emniyet kuvvetlerini kaçan faşistlerin peşine düşmeye zorladı. Harekete geçen Emniyet kuvvetleri otomobili buldular ama içinde faşist saldırganlarla birlikte Polis komiseri de vardı. Komiser otomobile faşistleri engellemek üzere bindiğini, silah zoruyla götürüldüğünü iddia etti.
Olayları protesto için tekrar toplanan halk MHP binasına yürüdü ve tabelayı indirmek istedi. Kaymakam, halkın kararlı tavrı üzerine müdahale etmedi. Ama jandarma yüzbaşısı ateş komutu verdi. Halk kurşunlardan yere yatarak korundu. Hopa'da durum hala gerginliğini koruyor. Faşist saldırganlara ve onların örgütü MHP ye karşı halkın öfkesi büyüyor.

● ISPARTA

Faşist saldırılara karşı eylem birliği

Isparta'da valinin vurdumduymazlığından, AP ve MHP ye yakınlığından yararlanan faşist saldırganlar son günlerde azgınlıklarını artırdılar. TSİP İl Başkanı Cevat Keskin ile kardeşini çeşitli yerlerinden yaralayan faşistler, Eğitim Enstitüsü öğrencilerine de saldırdılar. Çevrede ilerici olarak tanınan Eğitim Enstitüsü hademesi Hasan Kılıç faşistlerce komaya sokuldu ve öldü. Bu olaylar üzerine İGD, KSD, SGB ve DEV-YOL ortak bir protesto yürüyüşü için Valiliğe başvurdular. Ancak yürüyüşe izin verilmedi. Bunun üzerine Eğitim Enstitüsünde bir forum düzenlendi ve Hasan Kılıç'ın köyüne gidilerek faşist katillerin öldürdüğü Kılıç'ın cenazesi kaldırıldı.

● BURSA

OYAK - Renault işçileri, işten çıkarmaları protesto etti

OYAK-Renault işçileri, toplu işten çıkarma girişimlerini, 19 Nisan günü Organize Sanayi bölgesinde yaptıkları yürüyüşle protesto ettiler. Maden-İş 13. bölge'nin düzenlediği protesto yürüyüşüne bine yakın işçi katıldı. Gösteri boyunca atılan «Toplu işten çıkarmaya hayır», «Faşizme Geçit Yok», «İşçiler Birleşin» belgilerine yürüyüş kolunun geçtiği yerlerdeki diğer işyeri işçileri de katıldılar.

● ANTALYA

Oymapınar'da grev

Manavgat yakınındaki Oymapınar Barajı Hidro Elektrik Santralı inşaatında çalışan Tüm Baraj-İş'e bağlı işçiler işverenle toplu sözleşme görüşmelerinde anlaşmaya varılamaması üzerine 27 Nisan'da greve gittiler. İşçiler iki yıldan bu yana çalıştıkları işyerinde iş koşullarının son derece ilkel ve kötü olduğunu, bugüne kadar 12 işçinin iş kazasında öldüğünü bildiriyorlar.
İşçilerin grevi bölgedeki demokratik kuruluş ve sendikalarca da destekleniyor.

● BALIKESİR

Gömeç'te KÖY-DER örgütlenmesine baskılar

Balıkesir'in Burhaniye kazasının Gömeç bucağında faşist saldırganlar ilericilere demokratlara tehditler savurmayı, yol kesmeyi, terörü sürdürüyorlar. Faşist saldırganların amaçlarının Marmara KÖY-DER'in bölgede örgütlenmesini engellemek olduğunu bildiren Gömeç'li bilinçli emekçiler «İlgililer bu baskılara göz yumuyor - lar. Ama kimse Gömeç'te KÖY-DER'in örgütlenmesini engelleyemeyecek» diyorlar.

Örgütlü köylüler AP'li belediyeyi dize getirdi

Balıkesir'e bağlı 40 köyün halkının AP'li Belediye Başkanının kendi ekim alanlarını iskân alanı içine alması üzerine başlattıkları kararlı savaşım, sonunda köylülerin tam başarısıyla sona erdi. Balıkesir'in ilerici, demokrat avukatlarının, hukukçuların da desteğini alan köylüler önce Belediye'ye kararı

Marmara Köylüleri Tütün Üreticileri 1. Kurultayı yapıldı

Marmara Köylüleri Dayanışma Derneği (Marmara KÖY-DER) tarafından düzenlenen Tütün Üreticileri I. Kurultayı, AP'li İnegöl Belediye başkanının, CHP sağ kanat yöneticilerinin ve idari makamların çeşitli engellemelerine karşın İnegöl'ün Şıbal köyünde yapıldı ve kooperatiflerin tek bir çatı altında toplanmasının tekellere karşı köylülerin elinde bir savaş silahı olacağı vurgulandı.
Kurultayı bir konuşmayla açan Marmara KÖY-DER Başkanı tütünün devlet eliyle de alınsa, tekeller eliyle de alınsa sonuçta uluslararası sermaye gruplarının bir parçası Pall-Mall, Kent, Malboro, Dunhhill gibi dev sigara tekellerine gittiğini belirterek «Bize kahır, çile, eziyet olan tütün başkaları için zenginlik, sefa, refah ve yüksek kâr kaynağıdır» dedi.
İlaç fiyatlarının 1976-78 arasında yüzde üçyüzyirmi arttığını belirten Marmara KÖY-DER başkanı sözlerini şöyle sürdürdü:
«— 1976 yılında iki ton tütüne bir traktör alınabilirken, şimdi dört ton tütüne bir traktör alınabilmektedir. IMF, Ortak Pazar, Dünya Bankası gibi uluslararası sermaye örgütleri yalnız işçilere değil, köylülere de düşmandır. Tabanla başfiyatların düşük tutulmasına bu kuruluşlar neden olmuştur. Buradan çıkış için işçi ve köylülerin bir olması gereklidir.»
Köylülerin kararlı uğraşları sonunda yapılan Marmara Tütün Ekicileri 1. Kurultayı'nda yaşlılara emeklilik aylığı bağlanması, tüm ekicilere sosyal güvence sağlanması, ve ürünler için sigorta uygulanması, üretim maliyetinin hesaplanmasında üretici köylülerin söz sahibi olması, IMF, Dünya Bankası, Ortak Pazar gibi kuruluşların fiyat politikasına karışmasının önlenmesi, karaborsayı engelleyici etkin tedbirler alınması, Atom tabir edilerek ıskartaya çıkartılan tütünlerin geri verilmesi, veya parasının ödenmesi, kredi ve avansların arttırılması ve zamanında verilmesi, ilaç hammadde, makina, motor, gibi üretim girdilerinin üreticiler tarafından ithal edilmesi ve ihracatın da üretici köylü örgütlerince yapılması kararları alındı.

Marmara KÖY-DER'in düzenlediği, Marmara Köylüleri 1. Tütün Ekicileri Kurultayı Şipali Köyü'nde toplandı.

İSTAŞ'da grev

İNEGÖL'de İSTAŞ sunta fabrikasında grev var. Ağaç-İş Sendikası İnegöl şube temsilcileri, işçilerle birlikte patron baskısına «dur» diyorlar. Bazı sarı Türk-İş yöneticilerinin engelleme çabalarına karşın bölgedeki Türk-İş'e bağlı sendikaların temsilcileri ve işçileri grevi ilk günden beri desteklediler ve grev yerine dayanışma ziyaretleri yaptılar. Maden-İş üyelerinin grevi ziyareti özel bir önem kazandı ve grevci işçilere büyük moral verdi. İSTAŞ işçileri grev okulunda yetişiyor, bileniyorlar.

savaş yolu

SAHİBİ: OYA BAYDAR
YAZIİŞLERİ MÜDÜRÜ: ALİ İHSAN ÖZGÜR
İbrahim ARIK

● YÖNETİM YERİ: 3. Beyler Eminsoy İşhanı K.3 No:304-Kemeraltı - İZMİR ● BANKA HESAP NO. Y. Kredi Bankası Çemberlitaş Şb. 1736-53 ● ABONE KOŞULLARI: Yıllık 400 TL, 6 Aylık 200 TL, 3 Aylık 100 TL. ● YURT DIŞI ABONE: (YILLIK): F. Almanya 80 DM. Belçika 1360 BF. İngiltere 20 Sterlin, Fransa 180 FF. Hollanda 100 Gulden, ABD 50 Dolar, Kanada 60 Kanada Doları, Avustralya 50 Avustralya Doları, İsveç 180 Kron, İsviçre 92 İF ● İLAN KOŞULLARI: (İç Sayfalar) sütun cm 50 TL. ● İÇ DÜZEN Savaş Yolu Teknik Sekreterliği ● DİZGİ: Doğruluk Mat. Tic. Koll. Şti. ● BASKI : Doğruluk Mat. Tic. Koll. Şti. ● DAĞITIM: Savaş Yolu Dağıtım Servisi ●
Son Baskı Tarihi: 17.5.1979

şehirlerden

yeniden gözden geçirme doğrultusunda bir geri adım attırdılar; sonra da Balıkesir Belediye Meclisi'ni olağanüstü toplanmaya zorlayarak üç köy hariç, diğer tüm köylerin iskân alanı dışına çıkarılmasını yani ilk kararın geri aldırılmasını başardılar. Bu sonuç örgütlü ve kararlı savaşımın tek çözüm olduğunu bir kez daha bilinçlere yerleştirdi.

● TRABZON

Trabzon Cezaevi faşistlerin yuvası oldu

Trabzon cezaevinde mahkûmlara uygulanan insanlık dışı baskı ve işkence bir süre önce kamuoyuna yansımış ve Cezaevi Müdürü görevden alınmıştı. Ama Cezaevinde değişen bir şey olmadı. Hatta baskılar daha da arttı. Faşistlerin Cezaevinde silahlanmalarına gözyumuldu. Daha önce Ülkü Ocaklı, MHP'li tutuklularda silah olduğu yazılı olarak Cezaevi müdürlüğü ve savcılığa bildirildiği halde hiçbirşey yapılmadı ve faşistler önceden planladıkları silahlı saldırıyı 19 Nisan'da başlattılar. Saldırıda bir mahkûm öldü, beş mahkûm yaralandı. Faşist tutuklular, devrimcilerin kaldıkları koğuşları mazgal deliklerinden taradılar. Saldırıyı tezgâhlayanların Trabzon cezaevine sürgün gönderilen, Edirne cezaevinde üç devrimciyi öldürmüş Arif Önemli, Balıkesir'de iki devrimci mahkûmu yataklarında keserek öldüren Emir Ali Karadağ ve Hasan Kalkan ile Trabzon'da pekçok olaya karışmış Ömer Ekicier olduğu herkes tarafından biliniyor; ama hiçbir önlem alınmıyor.

MHP eğilimli polisler İKD'lilere saldırdı

Trabzon'da MHP eğilimli bazı polisler Kadınların Sesi gazetesini satan İKD üyelerine ağır küfürlerle saldırdılar. On beş İKD'li genç kız ve kadın dipçik darbeleriyle zorla ekip arabalarına bindirildi. Trabzonlu ilericiler Emniyet müdürlüğüne gelerek İKD'lilerin karakola götürülme gerekçesini sordular. Olayı haber alan Emniyet Müdürü ve diğer bazı yetkililerin müdahalesi sonucu, İKD'liler, kendilerinden özür dilenerek serbest bırakıldılar.

Bir ülkücü suçlu daha

Trabzon'un Araklı ilçesi Çay fabrikasında, kendisini sol bir kuruluşun üyesi olarak tanıtan, Akbank Müdürünü bazı tüccarları tehdit ederek, kendilerinden para koparmak isteyen bir kişi, fabrika posta kutusuna üçüncü kez tehdit mektubu atarken yakalandı. Yapılan soruşturma sonucunda, kendisini solcu olarak tanıtan bu kişinin ÜGD üyesi olduğu saptandı ve cezaevine yollandı.

● KÜTAHYA

Polis - faşist işbirliği

Kütahya'da faşistlerin polisten destek aldıkları ve kentte terör havası estirdikleri bildiriliyor. Bir süre önce Eğitim Enstitüsü öğrencilerine yapılan saldırıdan sonra Kütahya, her gece silahların patladığı bir kent haline geldi. Faşistlerin ilerici öğrencilere saldırdıkları bir olayda Emniyet 1. Şube şefinin «milliyetçiler bu tarafa» diyerek yaptığı ayrım faşistleri büsbütün azgınlaştırdı.

Kente dışardan adam getiren faşistler şimdi Kütahyanın çeşitli yerlerinde silah talimi yapıyorlar. Valinin olaylara seyirci kaldığı bildiriliyor.

● BOLU

Demokratik örgütler Milli Eğitim Müdürü'ne sahip çıkıyor

Bolu Milli Eğitim Müdürü Yaşar Varış'ın Bakanlıkça sürgün edilmesi BOLU'daki demokratik örgütlerin, sendikaların ve CHP il örgütünün tepkisiyle karşılaştı. Bölgedeki TÖB-DER şubeleri başta olmak üzere çok sayıda dernek ve sendika ile çeşitli CHP ilçeleri ve il yönetim kurulu, bir ortak bildiri yayınlayarak olayı protesto ettiler.

● MERSİN

Başarılı bir eylem birliği

TİP, TSİP ve İGD Mersin şubelerinin ortaklaşa düzenledikleri «Demokrasi ve Özgürlükler Miting ve Yürüyüşü 14 Nisan'da, beşbinden fazla ilericinin, yurtseverin katılmasıyla yapıldı. Tertip komitesinin yanısıra yığınsal eyleme Maden-İş 10. bölge temsilciliği, Petrol-İş, Aster-İş, Tüm-Has-İş, Hürcam-İş, Sosyal-İş sendikaları, İKD, DKB, TÜTED, TÜS-DER, SGB, GENÇ ÖNCÜ gibi gençlik, kadın ve meslek örgütleri de katıldı.

● SAMSUN

Maocu faşistler de geri kalmıyor

Samsun'da Kadınların Sesi'nin 1 MAYIS özel sayısını satan İKD üyeleri, Halkın Kurtuluşu grubuna bağlı bir grubun saldırısına uğradı.

50'yi aşkın maocu faşist kız ve erkeğin bu saldırısı halkın da büyük tepkisiyle karşılaştı, halk İKD'lilere sahip çıktı. Saldırı geri tepti.

● AYDIN

Aydın Tekstil işçileri, Teksif'ten Tekstil'e geçiyor

Aydın Tekstil Fabrikasında çalışan 1350 işçi, Türk İş'ten istifa ederek DİSK'e bağlı Tekstil sendikasına üye olmaya başlamışlardır.

İşçilerin Teksif'ten istifaya başladıklarının öğrenilmesi üzerine sarı sendika yöneticileri işçiler üzerinde tehdit ve baskılara başladılar. Ama işçiler kararlılıklarını dile getiriyorlar.

Demokratik örgütlerden

- **BURHANİYE**'de İKD temsilciliği açıldı.
- **İSKENDERUN** İGD şubesinin 2. olağan kongresi yapıldı. Başkanlığa Zeynel Berkyürek, Sekreterliğe M. Ali Yaşar, Saymanlığa Ahmet Karaman, üyeliğe Yusuf Turşun, Murat Aydın, Hıdır Güngör, Muzaffer Özer ve Metin Anılan seçildi.
- **İKD ÇAYCUMA** Şubesinin 2. olağan kongresi yapıldı. Gülten Özyurt, Şükran Ataman, Nevin Güner, Kadriye Arı, Beyhan Doğru yönetim kuruluna seçildiler.
- **İGD BOZÜYÜK** şubesi açılışından bu yana üçüncü kez kapatıldı.
  Kaymakamlığın kapatma kararı «NATO'ya hayır» eylemi çalışmaları sırasında alındı.
- **İGD ÇAYCUMA** şubesi orta öğrenim bürosunun düzenlediği orta öğrenim gençliği savaşım gecesi yapıldı. Gece coşkulu ve başarılı geçti.
- **İGD ÇANAKKALE** Şubesi 1. Olağan genel kurulu yapıldı. Yeni yönetim kurulu Nail Hüsmanoğlu, Hamza Karagöz, Sefer Ertürk, Muhittin Yetiş, Deniz Güner'den oluşuyor.
- **İZMİR** Telefon Başmüdürlüğü Yardımlaşma Derneği ve Biriktirme ve Yardımlaşma Sandığı Genel Kurulu yapıldı. Genel Kurulu, tesisatçı ve telefon hizmetlileri, «Amir Yönetimine son» vererek kazandılar.
- **BANDIRMA**'da İGD, İKD, Petrol-İş, Enerji-İş, Halkevi, Halkevleri 5. Bölge Temsilciliği, Genç Öncü ortaklaşa bir «Faşizm ve antifaşist mücadele» paneli yaptılar. Panele katılım yüksek oldu.
- **İGD ANTAKYA** şubesi ikinci olağan kongresi yapıldı. Kongrede bir dizi ilerici, demokrat uluslararası işçi sınıfı dayanışmasını vurgulayan karar alındı. «TKP'ye Özgürlük» belgisi yükseltildi.
- **ÇORUM**'da, uluslararası çocuk yılı nedeniyle Çorum Halkevi ve Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüğü'nün ortaklaşa hazırladıkları ilkokullararası halk oyunları yarışması yapıldı.
  Yarışmayı binin üzerinde çocuk izledi.

141 - 142'nin kalkması demokratların istemidir

Faşist Mussolini yasalarından aktarma 141-142. maddelerin ceza yasasından kaldırılması tüm demokratların, ilericilerin ortak istemi olmayı sürdürüyor.

CHP ÇEŞME ilçesinin Genel Kurulunda, bir kısım delegeler 141-142. maddelerin kaldırılması ve CHP'li parlamenterlerin bu yolda gösterecekleri her çabada destek görecekleri yolunda bir önerge verdiler. Kongrede CHP İzmir milletvekili Ferhat Aslantaş da bir konuşma yaptı, kendisinin de bu maddelerin yasadan çıkarılması için bir tasarı hazırladığını bildirdi.

TÖB-DER şube kongreleri

- **ZONGULDAK TÖB-DER** şube kongresi yapıldı. 389 üyenin katıldığı kongrede, TİP, TSİP, CHP'li bir grup sağ sosyal demokrat, Dev-Yol, Kurtuluş, İşçi Davası **Birlik Dayanışma'ya** karşı **Devrimci Muhalefet Birliği** adını verdikleri bir kutsal ittifak oluşturdular. Buna rağmen Birlik Dayanışma seçimleri, 191 oya karşılık 195 oyla kazandı. Hamit Kalyoncu, Hüseyin Dilmen, Belahattin Kart, Şakir Özdemir, Ali Koçal yönetim kuruluna seçildiler.
- **KIRIKKALE TÖB-DER** şubesinin olağan kongresinde Birlik Dayanışma-Halkçı Eğitimciler, Demokratik Merkeziyetçi Birlik Devrimci Demokrat Birlik ittifakından oluşan liste 143 oy alarak seçimleri kazandı. Karşıda yer alan Demokrasi İçin Birlik grubu 114 oy, maocular 9 oy aldılar.
- **BODRUM TÖB-DER**'in olağanüstü kongresinde Birlik Dayanışma ve Demokrasi İçin Birlik gruplarının listeleri karşılaştı. 111 üyeden 98'inin oy kullandığı kongrede Birlik Dayanışma listesi 50 oy, Demokrasi İçin Birlik listesi 34 oy aldı. Yeni yönetim kurulu şöyle oluştu: Hüseyin Özalın (Başkan), Yüksel Çorapçı (Yazman), Hasan Uysal (Sayman), Emin Karaoğlan (Üye), Hüseyin Anıl (Üye)
- **GÖRELE** (Giresun) TÖB-DER şubesinin kongresinde Birlik - Dayanışma - Halkçı Eğitimciler ittifakının listesi 64 oyla yönetime geldi.
- **GEYVE** (Sakarya) TÖB-DER şubesi genel kuruluna şubenin 153 üyesinden 150'si katıldı. Birlik ve Dayanışma grubu 78 oyla kongreyi aldı. Demokratik Birlik grubu 71 oy topladı.
- **ARAKLI** (Trabzon) TÖB-DER şubesi seçimlerinde Birlik Dayanışma ve Halkçı Eğitimciler ittifakı Devrimci Öğretmenler desteğindeki Demokratik Merkeziyetçilere karşı 43 oy alarak kazandı. Diğer liste 33 oy aldı.
- **BULANCAK** (Giresun) TÖB-DER şubesinin genel kurulunda Devrimci Öğretmen grubunun desteklediği Devrimci Demokratik Birlik seçimleri kazandı.
- **SİMAV** (Kütahya) TÖB-DER şubesi kongresini 68 oy alan Halkçı Eğitimciler kazandı. Birlik Dayanışma 30 oy aldı.
- **BİGADİÇ** (Balıkesir) TÖB-DER genel kurulunu Devrimci Öğretmen-Devrimci Yurtsever Öğretmen grupları ittifakı kazandı.
- **ESPİYE** (Trabzon) TÖB - DER şubesi seçimlerini Devrimci Öğretmen grubu kazandı.
- **BEYKOZ TÖB-DER** Şubesinin 6 Mayıs günü yapılan kongresinde Birlik Dayanışma ve Demokrasi İçin Birlik Gruplarının oluşturduğu ittifak listesi 347 oyun 182'sini alarak seçimi kazandı.
  Devrimci Demokratik Birlik ve Devrimci Öğretmen gruplarının oluşturduğu ortak liste ise 163 oy topladı.

haftanın hatırlattığı...

Kuruluşunun 30. yılında Dünya Barış Konseyi

25 Nisan 1949 Dünya Barış Hareketinin örgütlü nitelik kazanmasının, Dünya Barış Konseyi'nin kuruluşunun 30. yılı. Dünya Barış Konseyi bu 30 yıl boyunca barış, uluslararası güvenlik ve ulusal bağımsızlık, dayanışma adalet ve toplumsal ilerleme ilkeleri temeli üzerinde tüm dünya halklarının en doğal istemlerini, yaşama haklarını, garanti altına almak için ardıcıl savaştı, savaşıyor, savaşacak. Aşağıda Dünya Barış Konseyi'nin 30 yıllık tarihinin en önemli dönüm noktalarının belli başlılarını sunuyoruz.

WROCHLAW KONGRESİ: 25-28 Ağustos 1948

Savaşın yerle bir ettiği Polonya'nın Wrochlaw kentinde biraraya gelen 45 ülkeden 400 aydın, savaş kışkırtıcılarına karşı uluslararası bir direnme hareketinin oluşturulması kararını aldılar. «Tüm ülkelerde kitleleri barış için harekete geçirme uluslararası komitesi» kuruldu. Komite, 18. uluslararası, 1015 ulusal, 10 binin üzerinde bölgesel örgüt tarafından desteklendi. Yüzbinler, kalıcı ve adil bir barış istemiyle eyleme geçti.

1. BARIŞ SAVAŞÇILARI DÜNYA KONGRESİ: 20-25 Nisan 1949

72 ülkeden 1784 delege bu kongreye katıldı. Gericiler, kimi barış savaşçılarının Paris'e gelmelerini engellemek için vize vermediklerinden bu kongre zorunlu olarak hem Paris hem de Prag'da eşzamanda toplandı. Dünya barış hareketinin kuruluş bildirgesini onaylayan kongre, Prof. Frédéric Joliot -Curie'yi başkanlığa getirdi. Kongrenin hemen ardından 70 ülkede barış örgütü kuruldu.

1. STOCKHOLM ÇAĞRISI: Mart 1950

Dünya Barış Komitesi, 1950 yılının Mart'ında aldığı kararla, nükleer ve kitle kırım silahlarının yasaklanması için bir çağrı çıkardı. 500 milyonun üzerinde insan, bu çağrıya imza attı. Dünya tarihinin bu boyuttaki ilk protestosuydu bu.

2. DÜNYA BARIŞ KONGRESİ : 16-22 Kasım 1950

80 ülkeden 2065 delegenin katıldıkları bu kongrede, Dünya Barış Komitesi, 64 ülkeden 226 üyenin oluşturdukları Dünya Barış Konseyi'ne dönüştürüldü.

BARIŞ İÇİN HALKLAR KONGRESİ : 12-19 Kasım 1952

85 ülkeden 1857 delegenin katıldıkları bu toplantıda, farklı dünya görüşlerine sahip. farklı örgütlerin üyeleri olan insanlar, görüş farklarını bir kenara bırakıp, dünya barışı için savaşım vermeye çağrıldı.

VİYANA ÇAĞRISI: Ocak 1955

Dünya Barış Konseyi 1955 Ocağında dünya kamuoyunu yeni bir atom savaşının önlenmesi için aktif girişimlerde bulunmaya çağırdı. Viyana çağrısını 700 milyon insan imzaladı. İngiltere'deki ve Federal Almanya'daki Paskalya Yürüyüşü Hareketi, gibi örgütlü barış hareketi dışında da yankılanan çağrı, İtalya'da, Japonya'da ABD'de büyük barış yürüyüşlerinin belgisi oldu.

HELSİNKİ BARIŞ TOPLANTISI : 22-29 Haziran 1955

68 ülkeden 2000 barış savunucusu Finlandiya'nın başkenti Helsinki'de biraraya geldiler. Yapılan toplantıda, emperyalist ülkelerin «kuvvet kullanma» tezleri kınandı, farklı toplumsal sistemlere sahip ülkelerin barış içinde yanyana yaşamalarının en gerçekçi politika olduğu vurgulandı.

STOCKHOLM SİLAHSIZLANMA VE İŞBİRLİĞİ KONGRESİ : 16-22 Temmuz 1958

Kongreye katılan delegeler, Sovyetler Birliği'nin 1955-1958 yılları arasında silahsızlanma yolunda yaptığı girişimleri saygıyla karşıladıklarını belirttiler, emperyalizmin Ortadoğuya ilişkin olarak uygulamaya başladığı saldırgan politikayı yerdiler.

MOSKOVA GENEL SİLAHSIZLANMA VE BARIŞ KONGRESİ 9-14 Temmuz 1962

121 ülkeden 2484 delegenin katıldıkları kongrede, genel ve tam silahsızlanmanın sağlanmasının mümkün olduğu, bu yolda savaşım vermek zorunluluğu karara bağlandı. Kongreye gelen 10 bin mesaj, onaylanan eylem programının destekleneceğini bildiriyordu.

HELSİNKİ BARIŞ ULUSAL BAĞIMSIZLIK VE GENEL SİLAHSIZLANMA DÜNYA KONGRESİ: 10-15 Temmuz 1965

18 uluslararası örgütün temsilcilerinin 98 ülkeden 1470 delegenin katıldıkları konferansta, dünya barış hareketinin daha geniş kesimleri kapsamaya başladığı saptandı. Dünya Barış Konseyi toplantılarında ilk kez ulusal bağımsızlık ve barış arasındaki bağ tartışıldı.

BERLİN BARIŞ İÇİN DÜNYA TOPLANTISI: 21-24 Haziran 1969

Demokratik Alman Cumhuriyeti'nin başkenti Berlin'de biraraya gelen 65 uluslararası ve 300 ulusal örgütü temsil eden 1.100 delege, Avrupa'da güvenlik ve işbirliği sorununu gündeme aldı ve bu konuda devletler arasında bir toplantı yapılmasını talep etti. Toplantıda ayrıca Demokratik Alman Cumhuriyeti'ne karşı emperyalizmin yürüttüğü kampanya kınandı, sömürgecilik ve yenisömürgecilik konuları ele alındı.

MOSKOVA BARIŞ GÜÇLERİ DÜNYA KONGRESİ: 25-31 Ekim 1973

Dünya Barış Konseyi'nin en büyük barış forumu olan bu kongreye, 143 ülkeden, 120 uluslararası örgütten, 1100 ulusal örgütten 3500 delege katıldı. Leonid Brejnev tarafından açılan konferans, Barış Güçlerinin Uluslararası

Dünya Barış Konseyi'nin Şubat 1977 Sofya toplantısından bir görünüş.

Barış Güçleri Dünya Forumu'ndan (Moskova 1973) bir görünüş. Sovyet Barış Komitesi İkinci Başkanı Fiyodorov konuşuyor.

Bağlantı Forumu Viyana'daki tüm ulusal, uluslararası örgütlerle, tanınmış kişilerle ilişki kurma görevini verdi.

YENİ STOCKHOLM ÇAĞRISI: 1975

Dünya Barış Konseyi 1975'de silahlanma yarışına son verilmesi, tüm nükleer ve kitle kırım silahlarının yasaklanması ve bir dünya silahsızlanma konferansı toplanması için yeni bir çağrı daha yaptı. Bu çağrıyı da bütün dünyada 700 milyonun üzerinde insan imzaladı. Bu imzalar 1978'deki Birleşmiş Milletler Silahsızlanma Özel Oturumunda Romesh Chandra tarafından genel kurula sunuldu.

VARŞOVA BARIŞ KURUCULARI GENEL KURULU: 6-11 Mayıs 1977

125 ülkeden 1500 delegenin katıldıkları, 120 uluslararası örgütün temsil edildikleri bu toplantıda, dünya barış hareketi ilkeleri arasına barış savunucuları kavramının yanı sıra barış kurucuları kavramını da onayladı.

NÖTRONBOMBASINA HAYIR ! 1977

ABD'nin «cana kıyan, mala dokunmayan» bir silah olan nötron bombasını üretmesinden sonra Dünya Barış Konseyi 1977 Ağustosunda bu insanlık dışı silaha karşı yoğun bir kampanya başlattı. 1978'deki Amsterdam Forumu ile belli bir olgunluğa erişen kampanya, bugün halâ sürmektedir. Dünya üzerinde çeşitli politik görüşlere sahip milyonlarca insan bu kampanya içinde aktif olarak çalışmaktadır. Kampanya, emperyalist ülkeleri duraksatacak başarılar kazanmıştır. Ancak bu bombanın üretilmesinin kesinlikle yasaklanmasına dek sürdürülecektir.

BERLİN ÖZEL OTURUMU : 2-5 Şubat 1979

99 ülkeden 600 delegenin katıldıkları toplantıda kitle kırım silahlarının üretiminin durdurulması ve yasaklanması savaşımının daha geniş yığınlara maledilmesi, yeryüzünde emperyalizme, faşizme, sömürgeciliğe ve yenisömürgeciliğe karşı savaşım vermekte olan halklarla dayanışma konusunda yeni kararlar alındı.